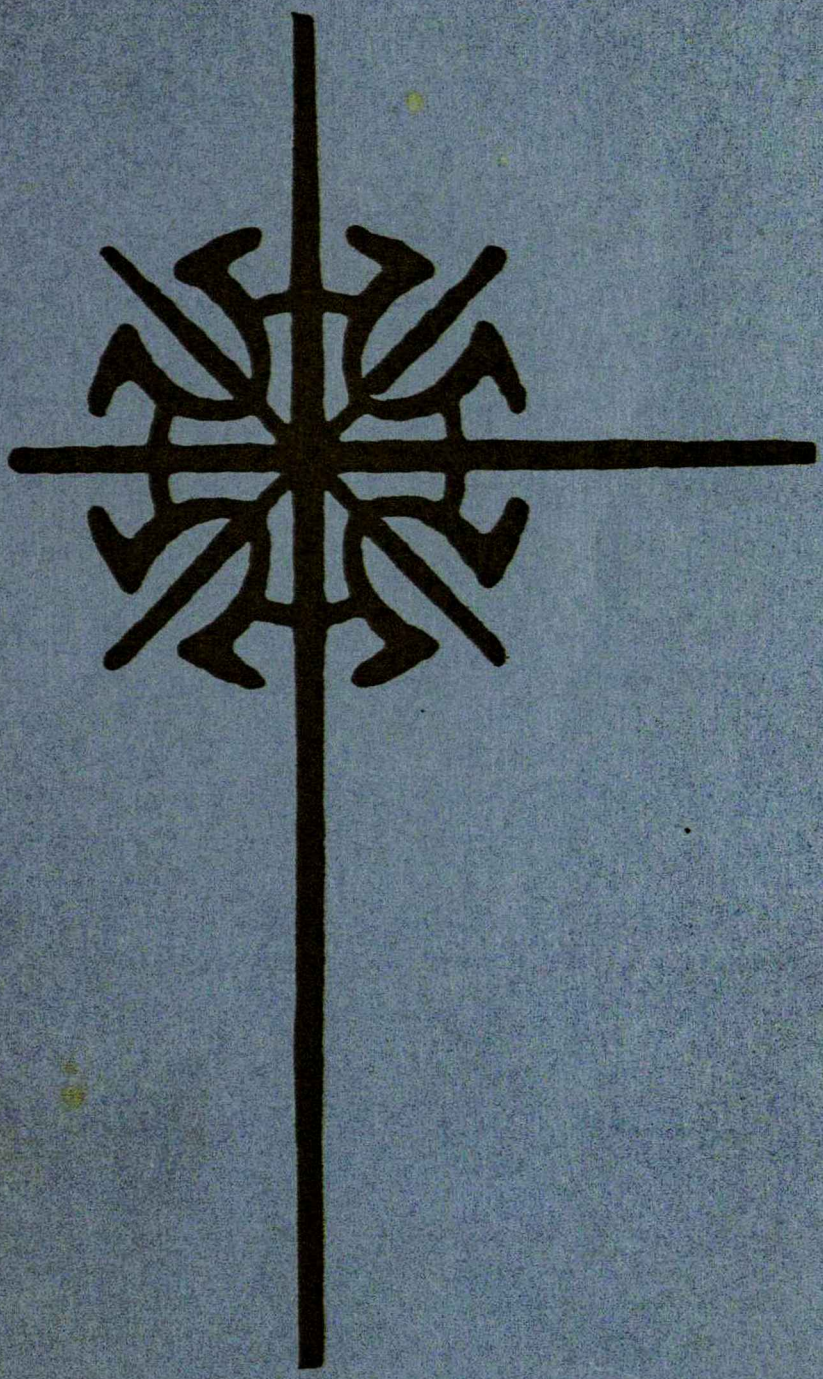

1970
ateitis
10

Metams besibaigiant 323
Užuominos 324
Aštuntasis Ateitininkų Kongresas — Saulius Kuprys
Augusta Šaulytė, Jūratė Jasaitytė, Aldona Zailskaitė . . 325
Jauna krikščioniškoji asmenybė — tautos viltis (tęsinys)
— Adolfas Damušis 332
Pašalietės įspūdžiai iš Aštuntojo Ateitininkų Kongreso
— Eglė Juodvalkytė 338
Simas Sužiedėlis — Šalkauskio vardo premijos laureatas . . 344
"Nereikia nusiminti Kristui esant vadu"
— Prof. Simas Sužiedėlis 345
Poezija
(Vasara, 1969) — Živilė Bilaišytė 337
Saulė jau slysta — Živilė Bilaišytė 337
Ant viršutinio laipto — Živilė Bilaišytė 341
Ruduo — Juozas Vilaikis 347
Ex Libris: Laimės lydėtoj kelionėj — Palmė Sl. 342
Paskutinė musė — Petras Lapas 348
Jaunystė lydi mus: moksleivių kūryba
Eini (eil.) — Rita Čepulytė 349
Mirštantys žmonės (eil.) — Andrius Ambraziejus . . . 349
Zmogus (eil.) — Eglė Šukytė 349
Žaibas trenkė (eil.) — Rita Čepulytė 349
1970 metų turinys 352
Korespondencijos 350

Iliustracijos: Teresė Idzelytė — psl. 321; Marija Smilgaitė — psl. 337; Petras Sandanavičius — psl. 346.

Viršelis: Brolis Virgilijus Kaulius, S.J.

Nuotraukos: Visos, išskyrus korespondencines, Brolio Virgilijaus Kauliaus, S.J.

SVARBU SKAITYTOJAMS

Su apgailestavimu turime pranešti, kad dėl padidėjusių spausdinimo ir persiuntimo išlaidų Ateities prenumerata, nuo 1970 metų sausio mėnesio, pakeliama: reguliari — 7 dol.; o garbės — 15 dol. metams.

— Ateities Administracija

Lietuvių katalikiškojo jaunimo žurnalas

ateitis 10

Gruodis December 1970

REDAKCIJA: 6641 South Albany Avenue, Chicago, Illinois 60629. Telefonas: 312 737-5096.

REDAKCIJA: Vyriausias redaktorius — Jonas Šoliūnas; **nariai: Algis Norvilas, Aldona Zailskaitė.**

REDAKCINĖ KOLEGIJA: R. Abromaitytė, (Montreal, Kanada); A. Barzdukas, (Washington); I. Bublienė, (Cleveland); J. Gaila, (Philadelphia); Rasa Kubiliūtė, (Adelaide, Australija); Daina Kojelytė, (Los Angeles); M. Slavėnienė, (Sidney, Australija); J. Šulcas, (Roma, Italija).

TECHNINĖ REDAKCIJA: Liucijus Alenskas, Liucija Norvilaitė, Danutė Vasiukevičiūtė. **Laužymas: Marija Smilgaitė. Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje.**

ADMINISTRACIJA: Juozas Polikaitis — ATEITIS, 7235 S. Sacramento Avenue, Chicago, Illinois 60629. Telefonas 312 434-2243.

ATEITIS yra Moksleivių Ateitininkų Sąjungos Leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje $5.00, susipažinimui prenumerata $3.00, garbės prenumerata $10.00, visur kitur laisvame pasaulyje $3.00.

ATEITIS — The Lithuanian Catholic Youth Magazine. Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association. Business address: 7235 South Sacramento Yearly subscription in the US and Canada $5.00. Single copy, 50 cents. Second class postage paid at Chicago, Illinois.

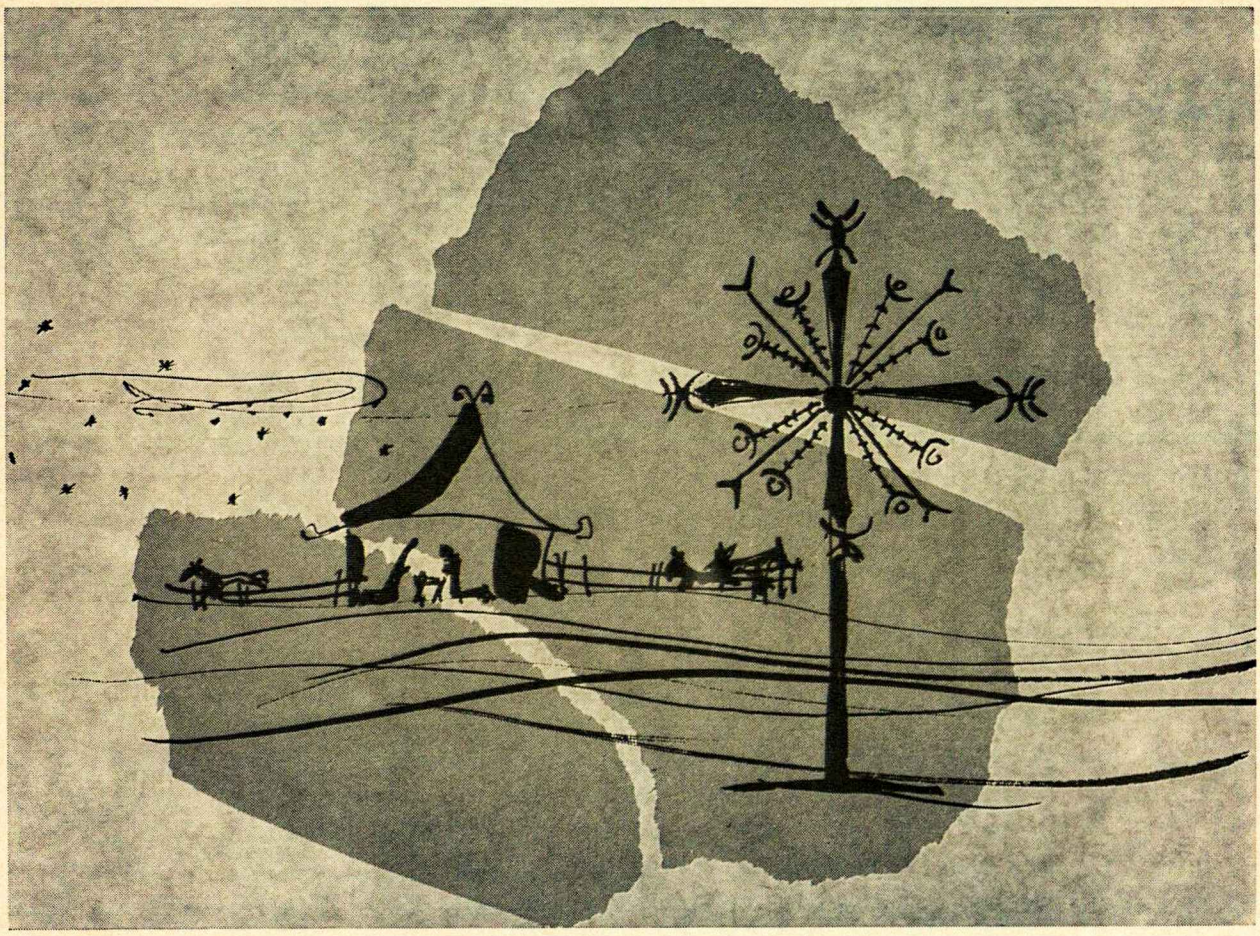

Skambanti Džiaugsmo Giesmė
tegul aidi Jūsų širdyje
Tyliąją Naktį
ir Naujuose Metuose!

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

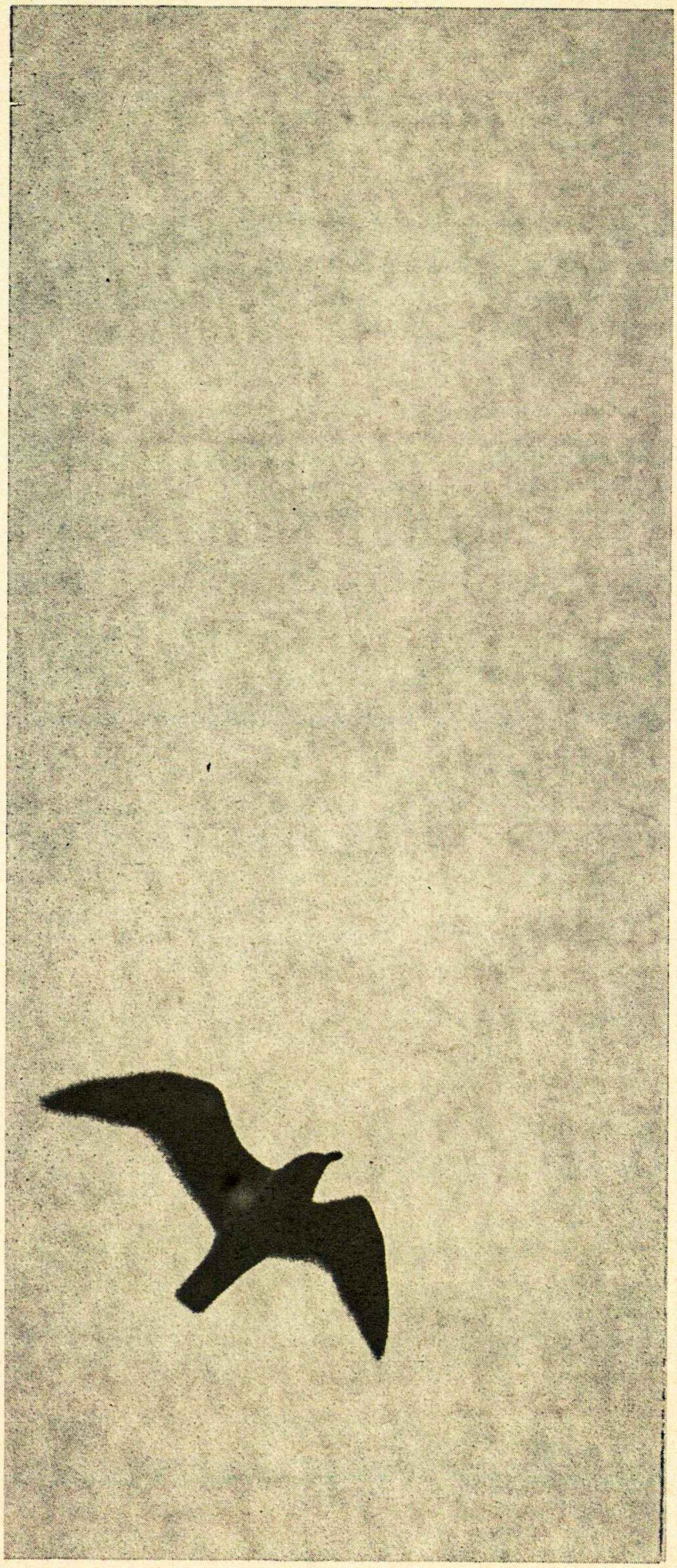

ateitis

metams besibaigiant

Mūsų organizacijos jubiliejiniai metai — jau sulinkęs, bemirštąs senukas. Dar vienas žingsnis ir įšoksime į kitus metus. Paprastai kai kokiam nors dalykui ateina galas, neretai norisi sustoti ir pažvelgti atgal į nueitą kelią. Taip bedūmojant kyla visa eilė klausimų ir abejonių apie užsibrėžtų tikslų ir uždavinių įvykdymą bei jų neįvykdymą.

Mūsų Federacijos Valdyba žadėjo net kokiu tai nepaprastu aktu šiuos metus užbaigti. Girdi, reikia parodyti pasauliui, kad mes šventėme neeilinę sukaktį. Šventėme tai šventėme, bet ar mes tik nenusišventėme?

Prisipažinkime, kad mūsų kongresas daugelio lūkesčių neišpildė. Negavome tai ko laukėme ir tikėjomės. Pasigedome jau daug ko, bet ypatingai pasisakymo šiandieniniais klausimais. Visos kalbos ir rezoliucijos nuriedėjo nuo mūsų, kaip vanduo nuo žąsies plunksnų.

Šįmet ir vėl visos sąjungos perrinko centrines valdybas. Dabar laukiame, kad jos bent administraciniuose darbuose duos daugiau nė buvusios. Tai sąlyga pažangai. Tačiau vėlgi neįsivaizduojame, kad ir toliau sąjungų valdybos plūduriuotų tik administracinių darbų balose. Laukiame, kad visos valdžios — didelės ir mažos pagaliau susirūpintų narių ateitininkišku sąmoningumu, ypač pabrėžiant inteligentiškumo principą. Mūsų vedybos su šiuo principu nėra tvirtos. Dažnai iš paviršiaus žiūrint, viskas atrodo gera ir gražu. Tačiau tik praveriame duris kokiai nors šnektai ir išryškėja mūsų organizacijos narių maža ištikimybė vienam svarbiausių principų.

Negeriau sekėsi mums ir su religiškumo principu, kuris šįmet dažnai buvo aukojams įspūdžiui išgauti, bet ne turiniui pabrėžti. Kyla kartais net klausimas ar mūsų kai kurie dvasios vadai nepersistengia, norėdami tapti modernesniais už moderniausius, naudojant įvairius triukus liturginėse apeigose? Ar neperdaug norima pataikauti jaunimui, ypač studentams, idant atkreipus jų laikiną dėmesį į nelaikinius dalykus!

Ateina nauji metai. Už jų turinį būsime visi atsakingi. Idant tas turinys būtų prasmingas jau dabar, naujos dienos belaukiant, verta pasvarstyti kaip mes tą dieną išnaudosime.

užuominos

Pinigų švaisytmas. Spaudoje esame matę ir žmonės kalba, kad Chicagos tautinių šokių grupė Grandis ruošiasi tolimon Australijon. Atrodytų, jog tai gražus ir sveikintinas dalykas. Gražus — galbūt; sveikintinas — ne.

Viskam yra laikas ir vieta. Grandies kelionei nei laikas, nei vieta nėra palankūs. Tik pagalvokime: vidutinio pajėgumo ir nepatyręs vienetas ruošiasi milžiniškai kelionei. Jeigu būtum turčiai, būtų kita kalba. Tačiau dabar, kai dėl vieno cento nuolatos dejuojame, kai kiekvieną auką reikia kruvinu prakaitu išgauti, jaunuolių būrys žada praleisti apie 30 tūkstančių dolerių vien tik kelionės išlaidoms. Tai perdaug.

Ką ta kelione norima atsiekti? Parodyti nepaprastą šokėjų grupę? Ne, nes Grandis tėra tik eilinė tautinių šokių grupė. Sukelti entuzijazmą Australijos lietuvių jaunime? Vargu ar ir tai pasisektų, nes entuzijazmą sukelti galima tik išskirtiniu dalyku. Gi tokių jaunimo tautinių šokių grupių, kaip Grandis Australijos lietuviškos kolonijos turi pačios.

Atrodo, kad kažkas, kažkur tai nori patenkinti savo asmeniškas ambicijas. Gaila, kad tokių ambicijų patenkinimui bandoma naudotis visuomeninėmis aukomis, kurias tikrai galima būtų naudingiau ir prasmingiau sunaudoti. Viliamės, kad Grandis Australijon neišvažiuos.

Apie kartų bendravimą. Šįmet "Aidų" žurnale, dvejuose numeriuose, buvo spausdinami įvairūs mūsų kultūrininkų pasisakymai apie kartų bendravimą, konfliktus, bei kitas problemas. Vėliau Chicagoje tuo pačiu klausimu diskusijas suruošė vietinė Fronto Bičiulių valdyba. Visa tai gražu ir gera.

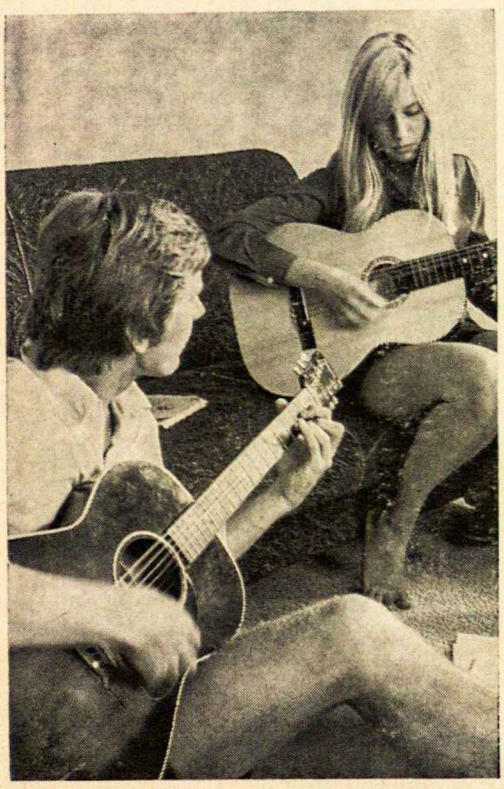

Ko mes pasigendame šito klausimo svarstyme tai aktyvesnio ateitininkų dalyvavimo — ypač studentų, kurie turėtų būti šitame klausimo svarstyme pats centrinis taškas. Mūsų studentija kartų problemas ir klausimus turėtų nagrinėti savo susirinkimuose. Deja, ligšiol įvairiuose draugovės susirinkimuose buvo daug kalbama apie administracines draugovių problemas, gurkšnojama kava ir giriamasi dėl savo nepaprastos veiklos. Visa tai byloja lėkštumą apie kurį jau buvo rašyta ir Ateityje.

Turime naują SAS valdybą. Jos pirmininkas yra guvus studentas, rašto žmogus. Lauktina, kad jo vadovaujama valdyba nenueis buvusios valdybos keliu ir daugiau iškels problemas, kurios yra aktualios netik patiems studentams, bet ir visai ateitininkiškai bendruomenei.

aštuntasis ateitininkų kongresas

SAULIUS KUPRYS, AUGUSTA ŠAULYTĖ, JŪRATĖ JASAITYTĖ, ALDONA ZAILSKAITĖ

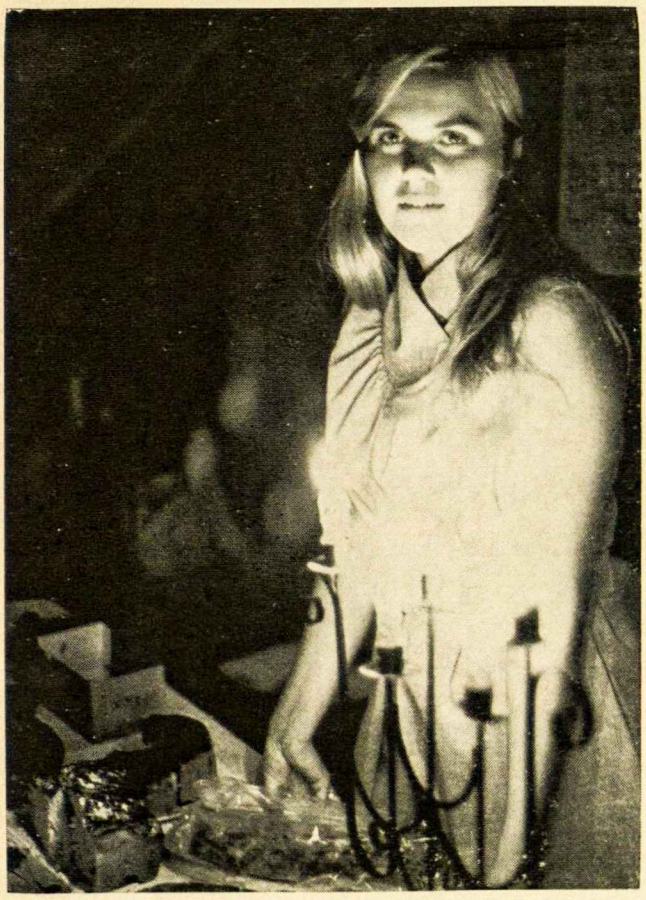

Rugsėjo ketvirtos dienos popietę, penktadienį, Chicagos Jaunimo Centran pradėjo rinktis jubiliejinio, Aštunto Ateitininkų Kongreso dalyviai. Tai buvo daugumoje studentai ir moksleiviai, ką tik atvykę iš prieškongresinės stovyklos Dainavoje. Iš šios stovyklos jie atsivežė ryžtą įgyvendinti ateitininkiškąjį idealą ir stovykloje sukurtą džiaugsmingą šeimos nuotaiką. Jų būrius prie registracijos papildė sendraugiai ir taip visi jungėsi Kongreso iškilmėsna, šnekučiavosi, užkandžiavo korporacijų Giedros ir Šatrijos užkandinėse.

Literatūros vakaras

Septintą valandą, prisišnekėję, prisivaišinę ir atsigaivinę, pradėjo rinktis ateitininkai Jaunimo Centro Didžiojon salėn Korp! Šatrijos ruošiamam literatūros vakarui. Į salę jie plaukė būriais, dideli ir maži, seni ir jauni, atrodė, kad per duris plaukiantiems pulkams nebus galo. Bet pagaliau, salės talpai apribojus publikos skaičių, užsidarė salės didžiosios durys, užgęso šviesos, ir atsiskleidė scenos uždanga. Scenos kairiajam šone švytėjo didžiulio ateitininkiškojo kryžiaus spinduliai, tuo lyg parodydami, kur yra tikrasis kūrybos šaltinis, dešiniajame šone — vitražas, scenoje mirksėjo žvakės. Ar toks scenos parengimas tinka literatūros vakarui? Vyresnieji sakė — ne, jaunesnieji — taip, vidutinieji abejojo. Buvo rastas kompromisas — vyresnieji poetai skaitė apšviestoj, jaunesnieji — aptemdytoj salėj. Korp! Šatrijos globėjas Jonas Šoliūnas oficialiai atidarė literatūros vakarą, pavesdamas programos pranešinėjimą korporantei Karilei Baltrušaitytei - Valaitienei.

Scenoje, paeiliui pasirodė trijų kartų kūrėjai. Visi jie — ateitininkai. Vieni jų subrendę ir iškilę dar Lietuvoje, kiti pasižymėję Vokietijoje arba tik atvykę Amerikon, treti — užaugę ir subrendę jau šiame žemyne. Jų kūryba aiškiai skyrėsi dvasia, forma ir motyvais. Tačiau tame įvairume ir slypėjo įdomumas. Tai buvo lyg trumputė lietuvių poezijos istorija, pristatyta scenoje su gyvais savo autoriais.

Mirga Girniuvienė, Danguolė Sadūnaitė ir Laima Švėgždaitė savo kūriniais pasirodė moderniosios, šių dienų poezijos atstovėmis. Ritmo ar rimo čia nė pėdsakų neradome. Jų poezija charakterizuota vaizdų nuotrupomis, staigmenomis, paski-

ru žodžiu bei jo vieta eilėdaroje. Tokią poeziją maloniau galbūt išgyvena jaunimas, bet teko girdėti, kad ir vyresnieji pareiškė pasitenkinimą moderniąja poezija. Viduriniąją grupę atstovavo Julija Švabaitė-Gylienė ir Danutė Brazytė-Bindokienė. Jų kūryba, gal galima pasakyti, ir atšvietė tą tiltą tarp jaunųjų ir vyresniųjų kūrėjų. Julijos Švabaitės poezijoje girdėjome vyresniesiems poetams būdingąjį gimtojo krašto motyvą, bet su rimo ar ritmo tik pėdsakais. Danutės Bindokienės intriguojanti, bet ir kartu kilniai nuteikiančioji novelė taip pat atspindėjo šį moderniškąjį viduriniosios kartos stilių.

Vyresniuosius poezijoje atstovavo Kazys Bradūnas, Bernardas Brazdžionis ir Aloyzas Baronas. Tai poetai, kurie yra jau mūsų literatūros istorijoje. Jų poezijoje (o ypač Brazdžionio) visada prasikiša patriotinis motyvas. Patriotinei poezijai mūsų vyresnioji publika, kaip ir visuomet, taip ir šį kartą, buvo jautri. Tačiau nereikėtų galvoti, kad šių poetų eilėraščiai buvo taip šiltai sutikti tik dėl jų patriotinės tematikos. Menkavertės poezijos joks patriotinis motyvas nepajėgtų išgelbėti. Nuotaikai pagyvinti A. Baronas paskaitė humoristinių eilėraščių. Beletristai priklausė mažumai: buvo tik po vieną atstovą iš jaunesniosios ir vyresniosios kartos. Danutė Brazytė-Bindokienė paskaitė intriguojančią, bet kartu kilniai nuteikenčią novelę, o Česlovas Grincevičius — vaizdingą ir nuotaikingą fragmentą pasakojantį įvykį Lietuvos miestelio pašte.

Esant šiltam orui, salėje buvo tvanku, bet publika gėrėjosi žodiniu menu kartkartėmis stipriai išreikšdama savo simpatijas autoriams. Uždangai nusileidus, salės sienos plyšo plojimu. Autoriai — jaunieji ir vyresnieji — šiltai priimti. Li-

Aštuntojo Ateitininkų Kongreso garbės prezidijumas.

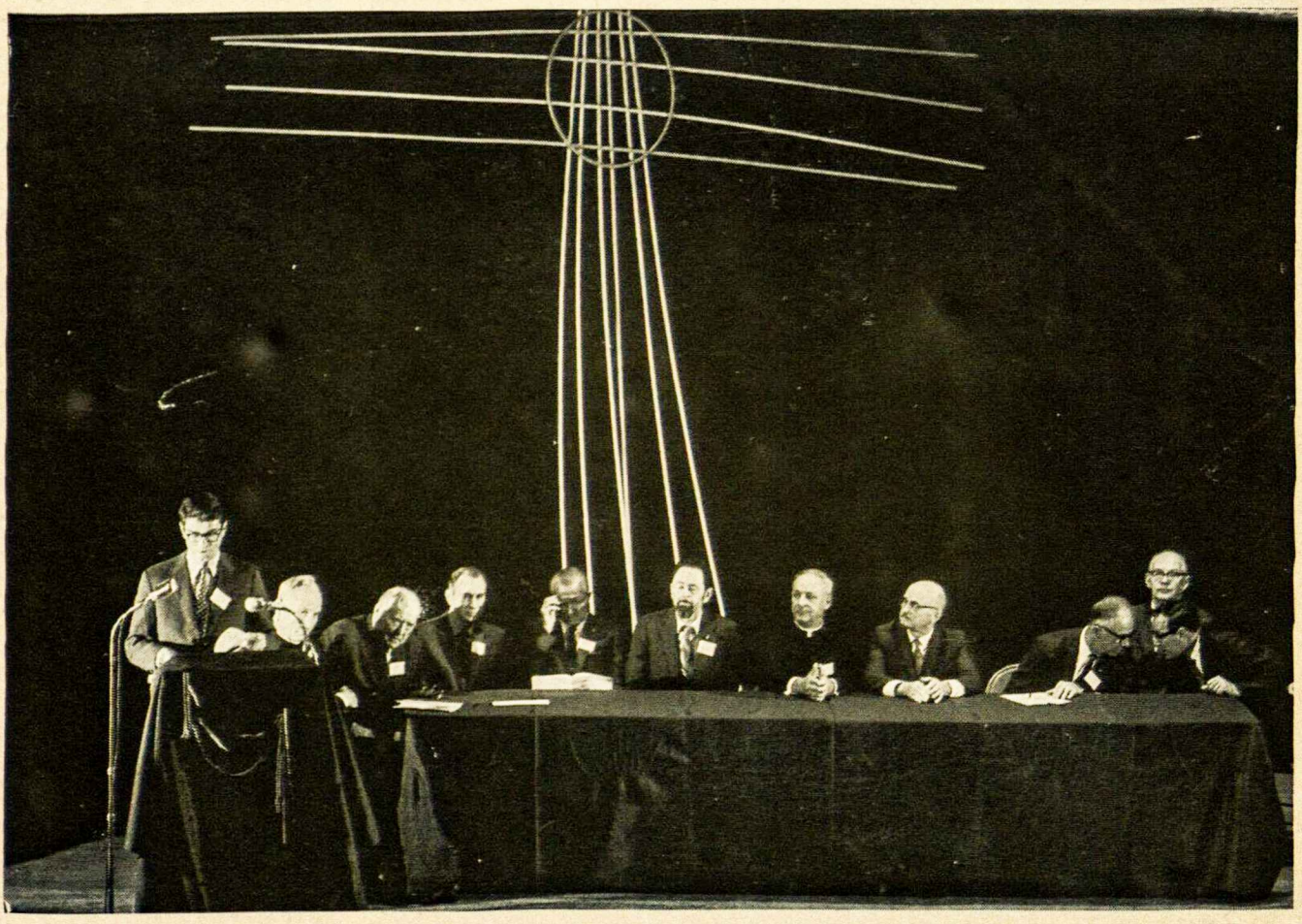

Publikos dalis Kongreso atidarymo metu.

teratūros vakarui pasibaigus, salėje buvo matyti jau kitoks vaizdas — iš salės plaukė įvairios šokių muzikos garsai, jaunimas ir vyresnieji šoko ir dainavo kol kun. Borevičius, Jaunimo centro šeimininkas, pradėjo barškinti durų raktus.

Pirmasis posėdis

Šeštadienio rytą, dr. P. Kisielius, Kongreso rengimo komiteto pirmininkas, darbą pradėjo atidaromąja kalba visų rengėjų vardu. Trumpai apžvelgęs praėjusius kongresus ir ką juose ateitininkai yra nuveikę, dr. Kisielius linkėjo dar didesnio pasisekimo šiame Aštuntąjame Kongrese. J. e. vysk. Brizgys šią mintį tęsė invokacijoje, prašydamas Dievo pagalbos ir palaimos Kongreso metu. Prasidėjus tikram darbui, į garbės prezidiumą buvo pakviesti vysk. Brizgys, gen. kons. P. Daužvardis, Ateitininkų Federacijos vadas dr. J. Pikūnas, St. Barzdukas, K. Kleiva, kun. A. Martinkus, prof. S. Sužiedėlis, prof. A. Damušis, dr. D. Jasaitis, L. Šimutis ir Br. Nainys. Be darbo prezidiumo, kuriame dalyvavo Kongreso posėdžių pirmininkai A. Barzdukas, J. Norkaitis, ir R. Juzaitis, buvo sudaryta rezoliucijų komisija: prel. V. Balčiūnas, kun. J. Prunskis, G. Juozapavičiūtė, Pr. Baltakis, dr. A. Norvilas, E. Girdauskas, J. Oniūnas, ir mandatų komisija: A. Zailskaitė, P. Žumbakis, V. Aušrotas. Per kongresą sekretoriavo L. Gustainytė, L. Nainytė, ir S. Kuprys.

Po to sekė Kongresui atsiųstų sveikinimų skaitymas. Kadangi jų buvo nemaža, Tadas Rūta teperskaitė tiktai pegrindines sveikinimų mintis. Turbūt iš visų sveikinimų reikšmingiausias buvo Popiežiaus Pauliaus VI palaiminimas, perduotas Kongreso dalyviams per tėvą G. Kijauską, S.J.

Toliau sekė pirmoji kongreso paskai-

ta, kurią skaitė dr. A. Damušis tema "Jauna krikščioniškoji asmenybė — tautos ateitis." Prelegentas pabrėžė kiekvieno krikščioniško žmogaus atsakomingumą tarnauti savo tautai per Kristų. Jo nuomone, ateitininkijos pirmas uždavinys yra suformuoti žmogaus asmenybę tuo krikščionišku pagrindu. Nors organizacija jau gyvuoja 60 metų, dr. Damušio nuomone, ateitininkai nėra praeityje pasilikę žmonės, bet savo idealus moka pritaikyti prie dabarties problemų. Baigdamas, paskaitininkas optimistiškai pridėjo, kad iš jaunųjų bus sudaryta tvirta tautos ateitis.

Darbo posėdis

Po įspūdingos paskaitos įvyko darbo posėdis, kuriam pirmininkauti buvo pakviestas iš Vokietijos atvykęs dr. J. Norkaitis.

Algis Puteris, Moksleivių Ateitininkų Sąjungos pirmininkas, apibudino moksleivių ateitininkų paskutinių dviejų metų veiklą. Moksleivių Ateitininkų Sąjungoj dabar yra pusantro tūkstančio narių ir 23 kuopos. Didžiausias centro valdybos rūpestis yra vasaros stovyklų ruošimas. 19-70 m. tokių stovyklų buvo šešios. Toliau A. Puteris pabrėžė moksleivių ateitininkų ideologinių kursų svarbą. Kursai duoda jaunimui ne vien ideologinį pagrindą, bet ir uždega juos ateitininkiškai veiklai. Kongresan suvažiavusio jaunimo entuziazmas kaip tik rodė šių kursų pasisekimą. Per paskutiniuosius du metus buvo stengtasi palaikyti kuo tampresnius ryšius tarp centro valdybos ir kuopų. Tarp kitų darbų, MAS centro valdyba sudarė 'Jaunučių Komisiją' ir talkininkavo 'Jaunučių vadovo" leidime. Baigdamas, Algis Puteris visiem bendradarbiam dėkojo ir linkėjo naujai centro valdybai ištvermės.

Toliau, Antanas Razgaitis, Studentų Ateitininkų Sąjungos pirmininkas, supažindino visus posėdžio dalyvius su SAS veikla. Pranešime paaiškėjo, kad sąjungoje yra 300 narių ir dvylika draugovių. Centro Valdyba yra suruošus kelias stovyklas, suvažiavimą ir ideologinius kursus. Prieš kongresinėje stovykloje buvo apie 100 studentų. Toks didelis stovyklautojų skaičius ir pačios stovyklos pasisekimas rodo studentų sąjungos naują gyvastingumą.

Dr. Antanas Sužiedėlis, davė pranešimą apie Ateitininkų Sendraugių Sąjungos stovį. Šiuo metu, sąrašuose yra 1,400 sendraugių tačiau dar daug yra neužsiregistravusių. Sendraugių centro valdyba sėkmingai pravedė savo stovyklą Dainavoje. Kadangi sendraugių valdyba yra nauja, dr. Sužiedėlis pristatė valdybos ateities planus. Jos pagrindinis uždavinys yra užvesti tampresnius ryšius tarp sąjungų. Tada ASS galės talkininkauti moksleiviams ir studentams. Naujoj valdyboj matyti daug gabių ir atsakingų asmenų. Tikimės, kad ASS vis stiprės.

Federacijos reikalų vedėjas, dr. L. Bajorūnas davė pranešimų apie Federacijos iždo stovį.

Apie Federacijos veiklą, dr. J. Pikūnas, Federacijos Vadas, patiekė išsamų pranešimą. Federacija kreipia ypatingą dėmesį į savo narių ideologinį auklėjimą. Federacijos vadas pasigėrėjo MAS sėkmingai vykdomu darbu. Džiaugėsi, kad SAS atgijo ir sėkmingai vėl pradėjo reikštis. ASS, naujos valdybos priežiūroje, rodo naujų gyvenimo ženklų. Iš Federacijos Vado pranešimo buvo matyti, kad ateitininkų sąjūdis nebestovi vietoj, bet tobulėja, tvirtai žengia į ateitį.

Ateitininkų, Šalpos Fondo pranešimą skaitė iždininkas, dr. V. Šaulys. Laike pusantrų metų, Fondo apyvarta siekė apie 10,000 dolerių. Fondas remia Federaciją, sąjungas bei jų padalinius, ir duoda paskolas studentams.

Juozas Polikaitis, "Ateities" administratorius, pranešė, kad "Ateitis" dar gyvuo-

ja. Nežiūrint to, kad prieš metus žurnalas buvo įklimpęs skolose, dabar jau pradeda išsikrapštyti. Nors skolų dar yra nemažai, ateitininkų jungtinis pasiryžimas jas gali įveikti.

"Ateities" redaktorius, Jonas Šoliūnas, priminė, kaip artimai "Ateities" žurnalas yra surištas su Ateities sąjūdžiu. Toliau jis paaiškino, kad dabar "Ateitis" turi savo tvirtovę, savo raštinę. Dėlto negali būti jokių kalbų apie Ateities žurnalo uždarymą, bet tik apie tobulėjimą. Tai di-

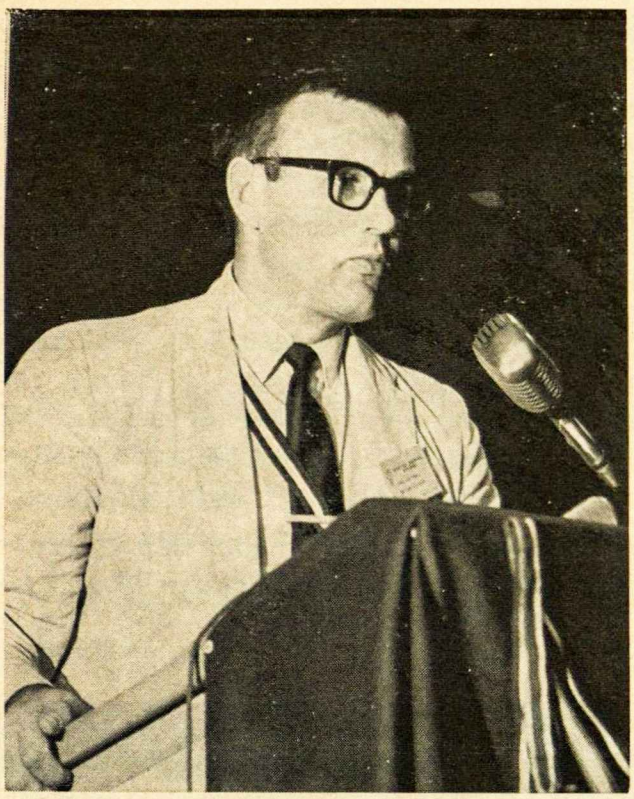

Jonas Šoliūnas

dele dalimi pareis nuo to, kaip ateitininkai rems savo žurnalą — kūryba ir pinigais. Baigdamas, Jonas Šoliūnas pareiškė, kad kol jėgos leis, Ateitis eis.

Simpoziumas

Šeštadienio popietę, po trumpos pietų pertraukos, įvyko simpoziumas, "Ateities sąjūdžio prasmė ir kryptis." Vaclovas Kleiza, simpoziumo moderatorius, įvade pareiškė kad kongresas nustatys, ateinančiam dešimtmečiui gaires. Realiai suprasdami esamą padėtį, galime ruoštis tolimesniam darbui.

Simpoziume dalyvavo dr. J. Norkaitis, dr. V. Vygantas, D. Polikaitienė, dr. J. Boguta ir J. Oniūnas.

D. Polikaitienė, aptardama ateitininkų sąjūdžio prasmingumą moksleiviams, davė trejopą įvertinimą. Pirmiausiai, tėveliai sako, kad yra prasminga, nes jaunimas yra auklėjamas ir įtraukiamas į katalikišką ir lietuvišką gyvenimą. Globėjams prasminga, nes kitaip neskirtų tiek laiko tokiam darbui. Nors darbas kartais ilgas ir sunkus, malonu matyti savo darbo vaisius. Pagaliau, patys moksleiviai mato organizacijos prasmingumą. Jaunučiai lanko susirinkimus nes yra smagu. Ten yra draugai ir galima pažaisti. O moksleiviai — nes įdomu ir daug ko galima išmokti. D. Polikaitienė priėjo išvados, kad moksleiviuose pagrindinis tikslas yra auklėjimas. Ateitininkų organizacija talkininkauja tėveliams ir mokyklai, auginant krikščioniškas, tautai naudingas, asmeny-

·səq

Jurgis Oniūnas, kalbėdamas apie studentus, sakė, kad pas juos yra sveikas galvojimas apie tautiškumą ir tikėjimą. Tačiau yra tokių, kurie nori ribotis vien tautiškumo klausimu. Bet antravertus, yra ir tokių, kurie neigia tautiškumo vertę. Ateitininkų uždavinys yra surasti derinį tarp tautiškumo ir tikėjimo. Paskutiniuoju laiku, studentai pradėjo kreipti daugiau dėmesio į kultūrą.

Dr. J. Norkaitis iškėlė klausimą, kaip antras Vatikano susirinkimas gali paveikti ateitininkų veiklą. Tame suvažiavime buvo pabrėžtas tolerancijos principas, kas liečia kitus tikėjimus. Todėl ateitininkai turi būti atviresni kitaip galvojantiems ir su jais eiti į dialogą. Šitas atvirumas neturi ribotis vien tikėjimo klausimais, bet tu-

Pianistas Antanas Smetona

ri vesti ateitininkus į platų visuomeninį veikimą.

Dr. V. Vygantas pastebėjo, kad ateitininkų visuomenine kryptimi gali būti integruota asmenybė, ieškant savų tikslų. Daktaras taip pat, pastebėjo, kad veiklos metodikoj yra per daug akcentuojama struktūra.

Tuomi baigėsi pirmoji Kongreso darbymetė. Buvo iškelta daug minčių, sukelta daug vilčių. Tikimasi, kad šios dienos darbas nepasiliks tarp Jaunimo Centro sienų, bet išsiverš iš jų ir reikšis visose ateitininkijos veiklos šakose.

Simfoninis koncertas

Vakare, susirinkome miesto centre, Orchestra Hall, įspūdingam simfoniniam koncertui. Programoje girdėjome pirmą kartą Amerikoj simfoninio orkestro išpildytą Čiurlionio simfoniją "Jūrą". Dirigavo muz. prof. Vytautas Marijošius. Įspūdis buvo tikrai jaudinantis, kai didžiulės auditorijos tyloje pasigirdo pirmieji paslaptingi "Jūros" garsai, kopė į audrą, nurimo ir užgęso. Šioj pirmoje koncerto dalyje taip pat buvome sužavėti Vlado Jakubėno kūrinio ištrauka iš "Miško šventė". Po pertraukos, Beethoveno dvi šimtmetinėms paminėti, pianistas A. Smetona, išpildė Beethoveno Koncertą Nr. 1 C major, Op. 15. Jo meniškas įsijautimas ir technika sukėlė jam ilgas ovacijas. Trečiuoju numeriu buvo išpildyta ištraukos iš Beethoveno operos "Fidelio". Solistai —Danutė Stankaitytė, Stasys Baras, Algirdas Brazis ir Jonas Vaznelis.

Užbaigiamieji darbai

Sekmadienio rytas išaušo lietingas, apsiniaukęs. Tačiau net ir toks oras neatbaidė Kongreso dalyvių. Visi Jaunimo Centro kampai knibždėjo dalyviais. Šį rytą vyko ypatingai gyvos diskusijos, darbo posėdis — statuto pakeitimas. Posėdžiui

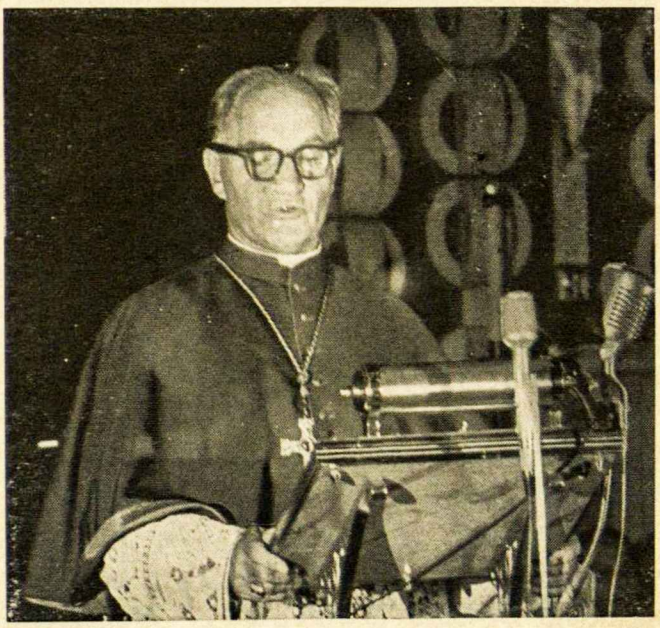

Vysk. Antanas Deksnys

pirmininkavo dr. A. Norkaitis ir arch. A. Barzdukas.

Dr. Pikūnas pristatė daugybę minčių, pasiūlymų. Deja, jų dauguma buvo triukšmingai išklausyta, o dar triukšmingiau atmesta.

Karštų diskusijų metu buvo nutarta pakeisti konstituciją ir šiame kongrese išrinkti naują Ateitininkų Federacijos Tarybą. Buvo paruošti balsavimo lapeliai, kandidatai pasiūlyti. Į naują AF Tarybą buvo išrinkti šie asmenys: pirmininkas, Gediminas Kijauskas, S.J.; nariai: Paulius Alšėnas, Pranas Baltakis, Augustinas Idzelis, Gintarė Ivaškienė, Gabija Juozapavičiūtė, Antanas Juzaitis, Kęstutis Keblys, Vytautas Kliorys, Simonas Laniauskas, Algis Puteris, Antanas Razgaitis, Stasys Rudys, Eligijus Sužiedėlis, Povilas Žumbakis — devyni sendraugiai ir šeši studentai. Tai pirmas kartas, kad į AF Tarybą įėjo studentai. Matyt, kad Taryba yra gavusi naują veidą. Būdavo, kad visi Tarybos nariai buvo daugiau vyresnio amžiaus garbės ateitininkų rinkinys. Dabar atrodo, kad tai netik garbės, bet ir veikliųjų ateitininkų kolektyvas.

Po darbo posėdžio, Kongresas ėjo prie užbaigimo. Dr. Pikūno žodis, S. Šalkauskio premijos įteikimas prof. Simui Sužiedėliui, St. Barzduko, PLB pirmininko žodis, iškilmingai privedė Kongresą prie galo.

Ir taip, po ilgų kalbų, triukšmingų diskusijų, sunkaus darbo, užbaigimo Ateitininkų Himnu, susirinko ateitininkija ir svečiai Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčion Šv. Mišių aukai. Šv. Mišias koncelebravo vysk. Vincentas Brizgys ir Federacijos bei sąjungų dvasios vadai. Tarp vėliavų, kurios atstovavo per platųjį pasaulį išsisklaidžiusius ateitininkus, vysk. Deksnio, kardinolo Cody žodžių, lietuviškų, skambių giesmių, ašarų miglose praeitis, dabartis ir ateitis susijungė dvasiniai ir fiziniai. Ateitininkiškoji dvasia, idealai ir meilė artimui rišo vieną prie kito.

Vakare, gražiosiose South Shore Country Club patalpose, kongreso dalyviai, suplaukę iš arti ir toli, Kongresą atšventė banketu. Banketą pravedė Antanas Laučka, kalbėtojais buvo dr. D. Jasaitis ir Federacijos dvasios vadas kun. Stasys Yla.

Kongreso laikas pasibaigė, bet darbas tik dabar prasidėjo. Ateinančiame penkmetyje, viliamės, kad Kongreso metu įžiebta gyvasties dvasia, darbo liepsna, įgalins mus vykdyti savo užmojus, ir sekančiame kongrese galėsime džiaugtis ateinančio penkmečio darbų vaisiais.

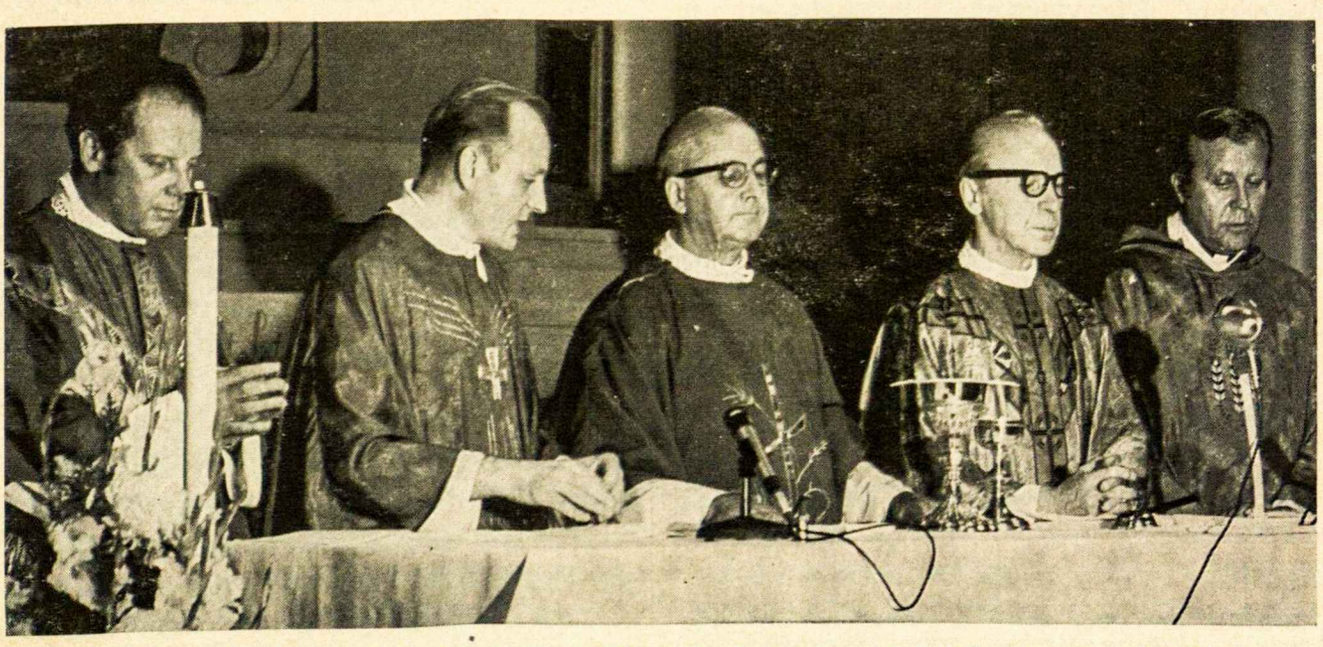

Šv. Mišių koncelebrantai, Sąjungų ir Federacijos dvasios vadai, Vysk. Brizgys viduryje.

jauna krikščioniškoji asmenybė – tautos viltis

ADOLFAS DAMUŠIS

(Tęsinys iš pereito numerio)

1. Ko siekiama — naujo ar geresnio?

Pasaulis gerų pakeitimų visada yra reikalingas. Kiekvienos generacijos pareiga yra stengtis palikti kokį gerą naują įnašą ateinančioms jaunesnioms generacijoms.

Noras įveikti laiką yra pati žaviausia žmonių pastanga. To pavyksta pasiekti kūriniais, kurie niekad nesensta, kurie visad būna nauji, vertingi, naudingi. Dr. A. Maceina sako, kad yra žmogaus kūrinių, kuriems laikas yra sustabdytas. Tokių kūrinių yra daug literatūroje, daug jų muzikoje. Tai yra didelių talentų nuopelnas.

Krikščionys tuo atžvilgiu turi vieną privilegiją, kurią jie ne visada pilnai įvertina — Kristaus evangelija nėra laiko aplenkiama. Kiekviename laikotarpyje ji nauja, vertinga, tvirta.

Objektyviai svarstant, reikia pripažinti, kad visa eilė praeities įnašų buvo vertingi. Tai yra turtas, paliktas visiems laikams. Savo laiku tai buvo nauji jaunų generacijų įnašai.

Šiais laikais yra bandoma žodžiu "naujas" iškelti kai kurių sistemų ir reiškinių vertę iki tokio laipsnio, kokio jie savyje neturi.

Naujoji kairė vardo pakeitimu bėga nuo pasibaisėtino senosios komunistinės kairės šešėlio, bet ji likusi ta pati, griaunanti ir negatyvi, jėga. Ji nusistačiusi sunaikinti šio, dar laisvo, pasaulio civilizaciją.

Naujoji kairė skelbia naująją revoliuciją. Visi tie, kurie patyrė senųjų raudonųjų revoliucionierių reiškimąsi po revoliucijos, žiūri skeptiškai ir su nepasitikėjimu į naujosios revoliucijos galimybes bei naudą. Ir dabar, net po kelerių metų naujosios kairės pasireiškimo, nėra jokių duomenų ko geresnio iš jos laukti.

Propaguojamoji naujoji moralė, tai yra ta pati senoji amoralė, kuri, kaip maro epidemijos šešėlis, dengia dabarties pasaulį. Ji sunaikins suklaidintas aukas, nuslinks į nežinomybę, palikdama daugelį jaunų žmonių dvasinio skurdo skausmui.

Kai klausaisi šiais laikais elektroninio džazo ar stebi veikalą, pretenduojantį į meno kūrinį, kuris griebiasi įvairių techninikinių efektų, norėdamas atkreipti į save dėmesį, bet paneigdamas grožį ir vertybes, dažnai kyla pasigailėjimo jausmas. Besiblaškantis žmogus jaučia seklumą ir tuštumą, nepajėgia savo kūryba įveikti laiko ir nejaučia, kad, paneigdamas grožį ir vertybes, jis pats sau užkerta kelią į Parnasą.

Naujas visada patraukia dėmesį, jau pats žodis "atnaujinimas" turi savyje žavumo. Bet ne kiekvienas naujas yra geresnis. Kad savęs neklaidinus, kad išvengus nusivylimo, geriau yra naujenybes vertinti kritiškai, kas gera priimti, kas negera atmesti.

Jauna krikščioniškoji asmenybė priima ir remia ne kas naujas, bet kas **naujas ir geresnis** ir eina nuo gero prie geresnio.

2. Sutartinė veikla ar nuasmenintoji vienybė?

Niveliuojančio vienodumo siekimu yra bandoma paneigti pasaulėžiūrinį jaunimo ugdymąsi.

Ideologinio sąmoningumo baimė yra būdinga mūsų visuomenės apraiška. Todėl turime ir organizacijų ir atskirų asmenų, kurie stengiasi skelbti visur savo tariamąjį nesroviškumą. Yra bandymų siūlyti lietuviškajam jaunimui nuideologinimo mintį. Tas pasiūlymas yra įvelkamas į gražų drabužį, tvirtinant, kad tada visas lietuviškasis jaunimas sueitų į vieną organizaciją ir nesiginčytų. Tuo lyg sudaromas įspūdis, kad diskusija, pasidalinimas nuomonėmis, kad ir skirtingomis, yra neigiamas reiškinys.

Ta proga prisimintinas žinomo filosofo Erich Fromm dviejų sąvokų lyginimas. Jos yra "oneness" ir "sameness". Pagal prasmę pirmoji reikštų ypatybę, individualumą, įvairumą, asmenybę. Antroji tapatybę, panašumą, vienodumą, nuasmeninimą.

Erich Fromm tas sąvokas aiškinasi ryšium su moterų teisių lygybės siekimais. Jis yra priešininkas "sameness" lygybės, nes tada moterys turėtų visai lygiai su vyrais kasti griovius, nešioti plytas, tiesti kanalizacijos vamzdžius. Jis yra šalininkas "oneness" lygybės, tokiame lyginimosi procese, moteris turėtų išlaikyti savo individualumą.

Tie jo samprotavimai labai tinka mūsų organizacinei problemai spręsti. "Sameness' principą pritaikius organizacinėje veikloje, būtų siekiama pilko jaunuomenės veido, nuasmenintos vienybės niveliuojančio vienodumo, t. y. nuideologinimo.

Netolimoje praeityje ta kryptimi veikė nacionalizmas, fašizmas ir dabar komunizmas. Tie, kurie veikia ta kryptimi pas mus, taipgi turi savo kokią paslėptą idėją, nors ir neatrodytų, kad jie būtų uniformizmo šalininkai.

Ateitininkijai masinimo, nuideologinimo, niveliavimo mintis yra nepriimtina — ji siekia ne masės žmogaus, bet savarankiškos asmenybės. Progresą ateitininkija mato ne suvienodintoje pilkoje masėje, bet visuomenėje beisreiškiančių asmenybių sutartinėje veikloje. Tiesa, tai yra sunkesnė situacija, ypatingai autoritetininkams—jiems yra lengviau valdyti nuasmenintą masę. Bet tai yra garbingesnis ir kultūringesnis sprendimas, nes jis rodo respektą žmogui ir jo individualumui.

Ateitininkijos reiškimasis tokio samprotavimo atžvilgiu yra lyg išryškinimas tos kraštutinės vaivorykštės spalvos, kuri, nors ir yra stipriausia, bet kartais būna paslėpta. Kai jos nėra, vaivorykštė yra tiktai silpnas rusvas ruožas. Bet kai ji išryškėja, visos spalvos pasidaro aiškesnės, šviesesnės. Ji iššaukia naujus saplvų derinius, naujus atspindžius ir duoda didesnį grožį ir žavumą.

3. Ar 100 proc. liberalas, ar 100 proc. konservatorius, o gal radikalas?

Jau dažnai pasigirsta balsų bei mėginimų skirstyti mūsų lietuviškąją visuomenę į liberalus bei į konservatorius. Tur būt, greit bus mūsų tarpe ir radikalų. Kartais stengiamasi tuos prikergtus skirtumus išvystyti į ginčo objektą. Pavyzdžiui, kas nuvyko į okupuotą Lietuvą yra liberalas, o kas jį užpuolė už tai ir išplūdo spaudoj yra konservatorius.

Iš tikrųjų nei tokiai diferencijai, nei tokiems ginčams nėra nei pagrindo, nei reikalo.

Jaunai krikščioniškajai asmenybei nedera savęs surišti 100 proc. su bet kuria iš tų metodų sistemų — jos yra laikinos ir netobulos. Jos ateina ir atlieka naudingą uždavinį, jeigu kuri tik pajėgia. Vienas

anksčiau, kitas vėliau laikas pralenkia. Būdamos nelanksčios, jos prie laiko reikalavimų neprisitaiko. Galų gale kompromituojasi arba lieka neefektyvios ir išnyksta.

Mūsų požiūriu sąjūdžio, organizacijos ar sistemos veiklos metodas turi atitikti trilypei funkcijai:

pirmoji — idėjų bei reformų skelbimas,

antroji — santykiai su visuomene, dialogas su žmonėmis,

trečioji — idėjų bei reformų įgyvendinimas.

Pažiūrėkime kritišku žvilgsniu į porą dabarties metodo sistemų to veiklos metodo trilypės funkcijos mastu.

Radikalai atkreipė visuomenės dėmesį į kelias negeroves: rasių problemą, amerikiečių karių dalyvavimą Vietnamo kare. Bet kai tos problemos pakrypo efektyviai pozityvaus sprendimo keliu, jie jau nebegali sustoti ir gaivališkai "reformuoja" viską iki visiškos destrukcijos. Jie susižavėjo savo darbo pradžia ir čia sustingo. Iš nekonformistų pasidarė konformistai. Bendrauti su žmonėmis, konstruktyviai įsijungti į kūrybinį darbą idėjai įgyvendinti jie nepajėgia.

Saul Bellow savo knygoje "Mr. Sammler's Planet" taip apibūdina radikaliuosius intelektualus, kurie yra viso to vadinamo revoliucinio judėjimo iniciatoriai:

"Jie niekur nesiangažuoja. Žmonių rinktą vyriausybę jie vaizuoja kaip šaltakraują baidyklę "monster". Jie yra separatistai, pagal auklėjimą radikalai ir maną tarnauja aukštiems idealams. Kadangi jie yra hedonistai, jie tikrai džiaugiasi savo revoliucinėmis aistromis. Jie remia juodąsias panteras, pataikauja weathermanams dirbančios vidutinės klasės sąskaiton ir be nuostolių sau."

Saul Bellow, jais piktindamasis, mano: "Ir tų radikaliųjų intelektualų garbingumas bent retkarčiais turėtų pasireikšti dienos šviesoje. Netikiu į chuliganizmą bet kokios rūšies, norėčiau išgirsti apie bent kokių kilnesnių principų gynimą... Ir radikalai intelektualai turėtų parodyti dėmesio tiesai ar bent nepasitenkinimo pertekline ignorancija".

Taigi išvadoje galima taip pasakyti: radikalai tylą sulaužė, reforminės dvasios įnešė, bet santykiuose su žmonėmis bei idėjų vykdyme egzamino neišlaikė.

Kita metodo sistema — **liberalai,** jau daugiau kaip trisdešimt metų įtakojo viešąjį JAV gyvenimą. Laiko bėgmėje jie kairėjo, o jų dalis net radikalėjo. Jų įtakoje yra didžioji spauda, televizijos stotys, radijo stotys. Nežiūrint ar demokratai ar respublikonai buvo valdžioje, liberalai lemdavo politką. Reikia pripažinti, kad jų sąjūdžio pradinės intencijos buvo geros. Jie vedė pozityvią kovą už rasių bei etninių grupių teises. Ir jei negindavo įvairių religijų teisių, tai bent pasisakydavo prieš antisemitizmą. Prieš 30 metų beveik kiekvienas intelektualas laikė garbės reikalu jungtis su liberalais.

Dabar aikštėn iškilo jų vienašališkumas ir neobjektyvumas, informuojant Amerikos visuomenę. Vienas iš jų tarpo žinomas komentatorius Howard K. Smith, kuris pats save laiko liberalu "left of center", duoda tokius paaiškinimus:

"Televizijos ir radijo stočių neobjektyvumas priklauso nuo personalinės pranešėjų sudėties. Jie išimtinai yra liberalai. Po trisdešimt metų mano liberalai draugai pasidarė labai dogmatiški. Jie pasidarė konformistai. Jie stengiasi patenkinti Washington Post, New York Times, jie stengiasi patenkinti viens kitą".

Po to Howard K. Smith iškelia tendencingą informaciją apie rasių integraciją, apie Vietnamo karą. Apie 500 juodukų pietuose yra išrinkti į įvairias įstaigas, bet tų integracijos laimėjimų nematome nei televizijoje, nei girdime per radiją. Jau yra susidariusi juodukų vidutinė klasė, bet korespondentai tokiais juodukais visai nesidomi. Jie interesuojasi tais, kurie nesinaudoja sudaromomis progomis įsijungti į gyvenimą, o kelia didelį triukšmą.

Penkias savaites trukusios kautynės prie Khe Sahn, kur pirmą kartą pietų vietnamiečiai parodė didelio atsparumo, spaudos buvo nutylėtos. Spauda tuo tarpu stengėsi iškelti kiekvieną atvejį, kur amerikiečiai buvo užpulti ir turėjo nuostolių, kad tik sulaužyti amerikiečių moralę.

Liberalai pasirodė dideli humanistai savo veiklos pradžioje, bet tie jų tikslai išblėso, kai jie pradėjo kovoti dėl savo politinės įtakos kaip grupė, nerinkta, bet pasišovusi sprendimams.

Spiro Agnew lūpomis demokratiškai rinktas establishment pasipriešino tam nerinktam, bet save pasiskelbusiam establishment.

Kaip metodu mums sunku prisiimti ir **konservatizmą.** Jis nejudrus iškelti naujoms idėjoms ir su jo vardu rišasi stagnacija. Šiaipgi jis turi sugebėjimo reformas įgyvendinti, toje srityje jis parodo sistemingumo ir konstruktyvumo. Praeityje prie jo prisišliedavo tokie sąjūdžiai kaip Birch society ir panašūs, kurie buvo nusistatę prieš rases, tautines mažumas, religijas. Dėl to sunku būtų konservatizmui turėti simpatijų. Vien dėl jų beatodairinio nusistatymo prieš komunizmą nėra pagrindo būti jų visiškais apaštalais.

Tose visose trijose metodo sistemose ryškiai atsispindi ribotumo ir laikinumo tragika. Kiekviena iš jų tinka tiktai kuriai vienai iš trijų veiklos metodo funkcijų. Imant nerealistine, bet idealine prasme, radikalai tinka idėjai iškelti, liberalai geri savo respektu žmogui, konservatoriai sugeba idėjas vykdyti.

Bet kuri viena iš tų metodo sistemų nepatenkina mūsų, nes yra nepajėgi pozityviai pasireikšti visose trijose funkcijose, kurias reikia atlikti, norint sumanymą ne tiktai iškelti, bet ir įgyvendinti. Todėl, pasirinkdami savo veiklos metodą, žvalgomės geresnių pavyzdžių.

Mūsų žvilgsnis nukrypsta į Pr. Dovydaitį. Nihilistinėje, ateistinėje aplinkoje prieš 60 metų jis drąsiai paskelbė tuo metu labai radikalų tvirtinimą: "Kristus, Dievas ir Žmogus, mums yra tikriausias faktas". Nusistatymui kito tikėjimo žmonių kitos tautybės atžvilgiu jis panaudojo šv. Augustino ir šv. Rašto žodžius: "Tąjį aš nepasmerkiu, kuriame bent kiek Kristaus rasiu", arba "...nėra nei graiko, nei žydo, nei vergo, nei laisvo, nei vyro, nei moters, nes visi esame viena Kristuje Jėzuje". Tai yra tikrai krikščioniškai humanistinis, liberališkas nusistatymas. Idėjas vykdydamas, Pranas Dovydaitis buvo sistemingas, darbštus, konstruktyvus. Jis lankė visoje Lietuoje kapelionus, mokytojus, vienus suaktyvindamas moksleivių ateitininkų globai, kitus apramindamas, kad jo moksleivių ateitininkų neskriaustų.

Kristus paskelbė meilės įstatymą, kuris pakeitė senąjį įstatymą "akis už akį, dantis už dantį". Tai buvo nauja, radikali gyvenimo reforma. Marijai Magdalenai, kuri gailesčio ašaromis laistė Kristaus kojas, Jis švelniai tarė: "Tavo nuodėmės tau atleistos, eik ir nebenusidėk". Judui, kuris pabučiavo Jį išduodamas, Kristus tarė: "Prieteliau, ko atėjai". Vienu atveju tai didelis švelnumas atgailaujančiai nusidėjėlei, antru atveju gilus liūdesys dėl puolančio žmogaus. Mokslo tiesų skelbime, sakramentų įsteigime, Bažnyčios įkūrime Kristus yra planingas, tikslus, konstruktyvus.

Tie ryškūs pavyzdžiai jaunai krikščioniškajai asmenybei teikia labai aiškų pasiūlymą:

Idėjų bei reformų skelbime būkime radikalai.

Santykyje bei dialoge su žmonėmis vienaip ar kitaip manančiais rodykime respekto pagarbos žmogui kaip krikščioniškieji humanistai liberalai.

Įdėjų vykdyme būkime principingi, sistematingi, konstruktyvūs, mokėkime projektą išbaigti iki detalių, mokėkime nueiti paskutiniąją mylią, kaip konservatoriai.

Tai yra deimantinė taisyklė, nes deimantas yra radikaliai kietas, kiečiausias iš mineralų, dėl savo didelio šviesos lūžimo koeficiento jis duoda gražų neapibrėžtą spalvų žaismą — tai krikščioniškai humanistinis liberališkas bruožas, jo struktūra yra tiksliai tobula iki detalių, atomai yra išsirikiavę pagal pastovius, tikslius, nekeičiamus kampus, tai stabilumo, konservatyvizmo bruožas.

Toks metodas yra daug pranašesnis už visus tris pirma paminėtus. Jis ypatingai tinka asmenims, kurie ne tiktai stengiasi idėjas bei sumanymus iškelti, bet ir ryžtasi juos realizuoti. **Jauna krikščioniškoji asmenybė ir yra tokia. Ji yra pažangi, atvira tiksliai reformai. Ji krikščioniškai humanistė, respektuojanti žmogų, ir savos idėjos ir kitaip manantį. Ji konstruktyvi, efektyvi kūrybiniais darbais.**

4. Po antrojo Vatikano susirinkimo

Antrąjį Vatikano susirinkimą popiežius Paulius VI 1966.XII.8 įvertino šiais žodžiais: Jis... "atveria naujus nuostabius kelius pačiai Bažnyčiai, jos vidiniam vystymuisi, jos santykiams su šiuo metu dar atsiskyrusiais broliais, santykiams su kitų religijų išpažinėjais ir su didingu, surizgusiu, pavojingu, besiblaškančiu, moderniu pasauliu tokiu, koks jis yra."

Į šį neeilinį įvykį eilės viešos nuomonės žmonių reakcija buvo savotiška. Jie buvo to įvykio nustebinti ir atrodė priblokšti. Po to pradėjo savo siūlymais Bažnyčią toliau reformuoti, sudarydami įspūdžio, lyg toji paskelbta reforma nėra pilna. Papildymų pasiūlose pasidarė lyg ir lenktyniavimas originalumu.

Ryškiausia iš idėjų buvo paskelbta protestantų teologo amerikiečio Harvey Cox, jo knygoje "The Secular City". Jis pratęsia gabaus vokiečių teologo, nacių nužudyto, Dietricho'o Bonhoffer'io sekuliarinės krikščionybės idėją. D. Bonhoffer'is propagavo beatodairinį įsijungimą į pasaulį. Tas yra ryšku iš jo žodžių: "Šalin nuo žavinčio apsėdimo savo nuosava siela, artyn prie šio pasaulio, kaip vertos erdvės krikščioniškajai egzistencijai."

Harvey Cox, bandydamas išreikšti sekuliarinio krikščionio stilių, šaukė George Bernanos žodžiais:

"Kai aš mirsiu, pasakyk žemės karalijai, kad ją mylėjau kur kas daugiau, negu kad drįsau pasakyti".

Harvey Cox su kitais savo idėjos rėmėjais net kūrė mitą, kad jiems pavyks komunizmą taip sekuliarizuoti, kad pastarieji atsisakys komunizmą paversti nauja religija. Tada krikščionys už Geležinės uždangos nusilenks komunizmui. Ir komunistai su krikščionimis galės sugyventi jų fantazijos sekuliariniame didmiestyje. Atrodo, Harvey Cox, siekdamas originalumo, praranda realios galimybės pajautimą. Tai yra blaškymasis į kraštutinumus, visą dėmesį kreipiant tiktai į pasaulį. Tuo tarpu krikščioniui svarbu ir tas, kas už pasaulio.

Ateitininkai susilaukė ir susilaukia priekaištų, kodėl jie tose sumanymų ir pasiūlų lenktynėse nedalyvauja. Iš jų beveik laukiama pasiteisinimų. Sudaroma nuomonė, lyg tai yra dėka generacijų skirtumo — vyresnieji neleidžia jaunesniesiems savęs išsakyti. Bet gal ne visai taip čia paprasta.

(VASARA, 1969)

aš lauksiu tavęs prie vartų
žvelgdama rytų pusėn
iš kurios atvyksi tu
nešinas saule rankose
ir veide.

aš lauksiu tavęs
ir kai nušvis dangus
pakilsiu vieversiu
viršun.

Živilė Bilaišytė

Saulė jau slysta už surūdijusio tilto
ir duona nustojo byrėti iš dangaus.

Greit neškite čionai šiaudines pintines
ir kraukitės sau duoną.
Rinkite ir slėpkit dovanotą duoną.

Neša ir neša subėgę vaikai
seną atsivežtą sidabrą
neša ir neša tamsiai sulinkusiam burtininkui
o saulė slysta vis žemiau po tiltu.

Ištiesk rankas, senasai burtininke
ir nebepurtinki žilos galvos.
Ištiesk rankas ir imk vaikų tau nešamą
sidabrą: žiedus ir sages ir medalius
ištiesk rankas ir krauki pas save
seniai atsivežtą sidabrą.
Nelauk iš vaikų duonos, seni, burtininke,
nes taip tau buvo skirta.
Ištiesk rankas ir glauski šaltąjį sidabrą.

Saulė tebeslysta už rūdies apsėsto tilto
lyg kiaušinio pamestas trynys,
o burtininkas purtindamas galvą
laukia jam neskirtos duonos.

Živilė Bilaišytė

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

pašalietės įspūdžiai iš aštuntojo ateitininkų kongreso

EGLĖ JUODVALKYTĖ

Karšta. Tvanku. Visur žmonių — Jaunimo Centro didžioji salė pilna; pilni koridoriai ir kavinės. Lauke maišosi jaunimo minia — lauke vėsiau. Pasibaigus stovyklai stumdosi moksleiviai — lietuviškas žodis retai kada pasigirsta, bet šiomis dienomis tai ne naujiena, o gan sunkiai išvengiama problema. Tarp studentiško jaunimo stumdausi ir aš — ne ateitininkė, bet ar pažįstama, ar draugė daugelio.

— Labas, Jonai! Trys metai nematytas — kaip laikais? ar

— Laima, kaip praėjo vasara? ar

— Maryte, neužmiršk — penktadienį pas mane.

Sveikinuosi su senai matytais draugais ir su tokiais, kurių kompanijoj vakar naktį tuštinau bokalą.

— Užeikim kavos! ir nugarmėjom visi į kavinę, kurių šiam kongresui surengė net dvi — vieną pirmam aukšte (Šatrijos), o antrą — rūsyje (Giedros). Užimam staliuką; aplinkui nemažai boluoja žilų galvų — jaunimą palikom žioplinėti lauke. Įdomu ar įtrauks jį vakaro literatūrinė programa ar ne. Užkandžiaujam, šnekam, dalinamės įspūdžiais, norais.

— Ai, vaikai, laikas užimti vietas — bene prasideda... ir bėgte pasileidžiam salėn. Aš nukiūtinu į užkulisį, pažiūrėt kaip iš ten atrodo. A-ja-jai-chaosas!

— Pasuk skrimą truputį į kairę—šūkteli kažkas prabėgdamas. Aš tuoj suklumpu ir taisau.

— Dalyviai, pasitikrinkit ar užtenka šviesos.

— Ei, gerbiamasis, taip, taip — tu,

— Dalyviai, pasitikrinkit ar užtenka šviesos.

— Laikas — visi nuo scenos — pradedam!

Ir iš visiško chaoso, po sekundės — tvarka ir programos vežimas pradeda riedėti tarsi sviestu patepti ratai.

Užkulisyje vis atsiranda šiokios tokios bėdos — vienas poetas nuo scenos nueina ne ton pusėn, kitas paprašo auditorijoj šviesos — vis širdis nenurimsta.

Pertraukos metu nubėgu pasiklausyti publikos komentarų. Žmonės visaip reaguoja: daugumas nori daugiau šviesos ant skaitytojų; vienas murma, kad programa neparodo kokius vaisius atnešė penkių metų veikla; antras, kad reikėjo daugiau jaunimą iškelti; trečias giria scenovaizdį; ketvirtas džiaugiasi subūrimu devynių literatų. Jaunimas tebesibąsto lauke ir aš nutariu pasimaišyti čia pasibaigus pertraukai — patirti ar jie laukan suplūdo iš salės, ar per visą programą binzinėjo lauke. Ale, geriau būt buvę nežinoti, nes iš visų susirinkusių jaunuolių tik saujelė grįžta salėn. Kiti susiskirsto į klegančius būrelius. Mieliau su saviškiais, bendramečiais šposus krėsti. Aš užsuku dar kavinėn, pačiumpu pyragaitį ir kavos puoduką ir skubiai išmaukus, du-

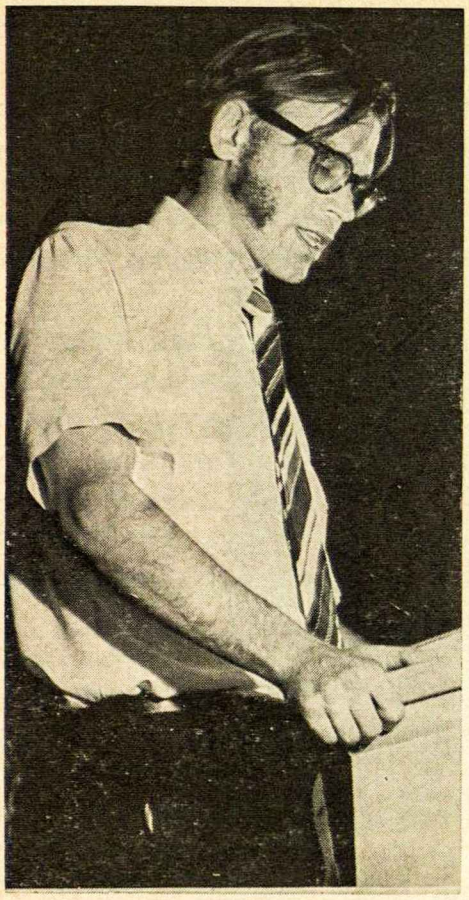

jonas boguta

danutė bindokienė

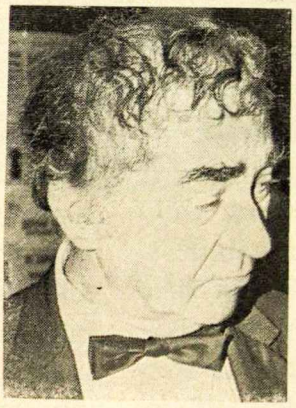

bernardas brazdžionis

julija švabaitė-gylienė

laima švėgždaitė

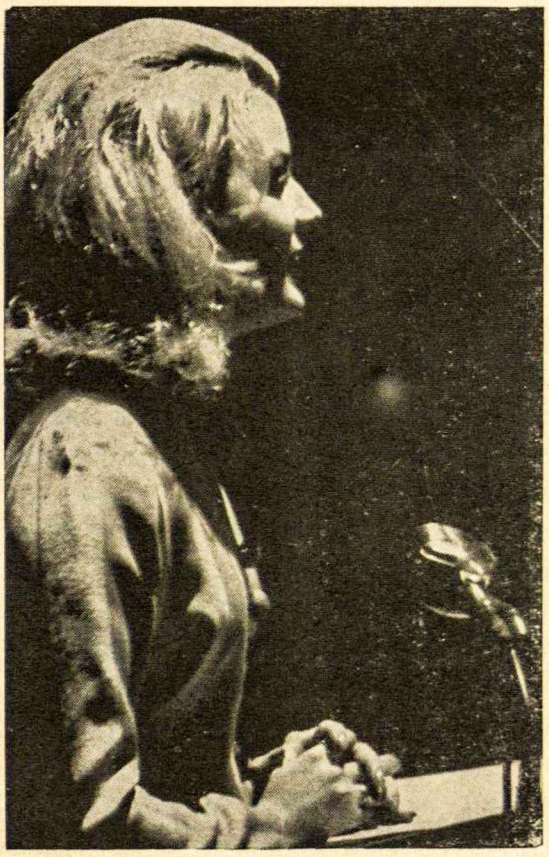

KAIKURIE KONGRESO DALYVIAI

juozas polikaitis

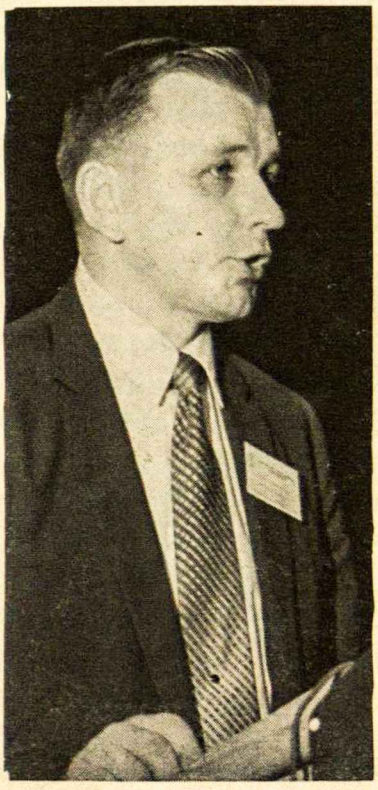

dr. juozas norkaitis

miu atgal užkulisin klausytis poezijos, stebėti žiūrovų minias ir dalyvių laikyseną. Dalinu cigaretes vieniem, su kitais juokauju, su trečiais karštai diskutuoju vieną ar kitą programos punktą. Tik staiga didžioji bažnytinė žvakė užgęsta ir dūmai driekdamiesi skleidžia programos galo gandą.

Atbilda orkestras ir viena, kita jaunimo porelė pradeda miklinti kojas. Merginos rausta, vyrukai žiūri į jas apsalusiom akim. O studentai vėl susiburia kavinėje, diskutuodami, kritikuodami. Nestebėtinai, kiekvienam į akį krito kitoks trūkumas, bet retas mini vakaro pasisekimus — tokiu būdu jaunimas bando atsverti vyresniųjų kritikos vengimą, trūkumų užglostymą.

Šeštadienį užsuku į simpoziumą. Jaunimo vėl mažai, nors žymiai daugiau negu vakar vakarą. Penkių metų apžvalga moksleivių, studentų ir sendraugių veiklos pritraukė daugiau jaunųjų, mažiau senesnių. Žmonės labai rimtai nusiteikę, sėdi kaip avelės, atydžiai klausydamiesi, bet, atrodo, nieko negirdėdami. Aš užsitarnauju pasipiktinimo — užsikeliu kojas ant kėdės, užsirūkau cigaretę ir klausydamasi kai kurių kalbėtojų išdėstytų minčių, susuku rūgščią miną. Žodis "ateitininkiška" vis kartojasi ir aš nesuprantu kaip vieni kalbėtojai neužspringsta juo. Matomai pas juos gyvenimas yra suskirstytas į dvi sritis — kas ateitininkiška — ir kas ne. Pasipriešinimas esamai tvarkai — neateitininkiška. Senų tradicijų neigimas — neateitininkiška. Naują metodų bandymas — neateitininkiška. Ir visos šios mintys plaukia iš studentų organizacijų atstovaujančio studento (Jurgio Oniūno). Jis tarsi atsiriboja nuo jaunimą jaudinančių problemų ir neapsvarstę jų paskirsto į tas dvi sritis — vienos ateitininkiškos, kitos — ne. Man vis atrodo, kad jis susižavėjo tuo žodžiu ir labai norisi pagriebt už pakarpos ir pakratyti — galvok ką sakai, kur gyveni, kas svarbu, kaip apsieiti su nūdienėm problemom. Ale sėdžiu ramiai, kaip įbesta, tik filtrus nusukdama nuo cigarečių — nėr ko jaudintis, viesvien nepakeisi. Boguta, atidūmęs čionai iš Vokietijos, bando žmones išjudinti, bet ką, tu, niekas nereaguoja, o ploja tik keli "liberalai". Išėjus nusivylimo jausmas: kažkas neužbaigta, o gal net nepradėta.

Savo dalyvavimą ateitininkų kongrese baigiu koncertu. Einu į koncertą beveik nenoriai — metų metai dalyvavimo lietuviškuose kultūriniuose parengimuose išugdė nepasitikėjimo jausmą, tiesiog atpratino laukti ko nors vertingo. Pasiliko tik baimė, kad paskui teks gėdytis lietuvių pasirodymų vietoj didžiuotis.

Vakaras gražus. Atkeliavę šiek tiek per anksti, vaikštinėjam didmiesčio bulvaru, bandydami perdaug nesitikėti, kad nebūtume apvilti. Salė imponuojanti. Mes, ubagai, vos sukrapštę gana pinigo pačiam pigiausiam bilietui, džiugiai nustembam klausydamiesi besiruošiančio orkestro — matyti sunkoka, bet girdisi viskas puikiausiai. Pradeda punktualiai — pavėlavę privalo laukti pertraukos, o kadangi lietuviai visada nepunktualūs — pusė publikos užplūsta vietas pirmos pertraukos metu — o mane apima toks piktas, nekrikščioniškas džiaugsmas — ot gerai, gal vieną kart išmoksim nevėluot. Programa puiki. Sėdėdama ir klausydamasi "Jūros" bangų, užmirštu, kur esu, pradedu niūniuoti ir rankom mosikuoti, kol greta sėdinčioji pradeda draugei kažką šnabždėti, pirštu badydama mano pusėn. Smetona taip moka prakalbinti pianiną, kad tas savo iškalba visus sužavi. Na, dainavimas tai buvo beveik nereikalingas: vienas nepritapo prie orkestro, kito girdėt nebuvo galima, trečias vos sakinį, kitą padainavo. Bet ir tai nepagadino vakaro.

Kad ateitininkų kongresas paliko man įspūdį — neabejotina. Kad tas įspūdis tiegiamas ir neigiamas irgi neabejotina. Suvis, esu labai patenkinta kad buvau, valgiau, gėriau — per burną varvėjo, burnoj nieko neturėjau.

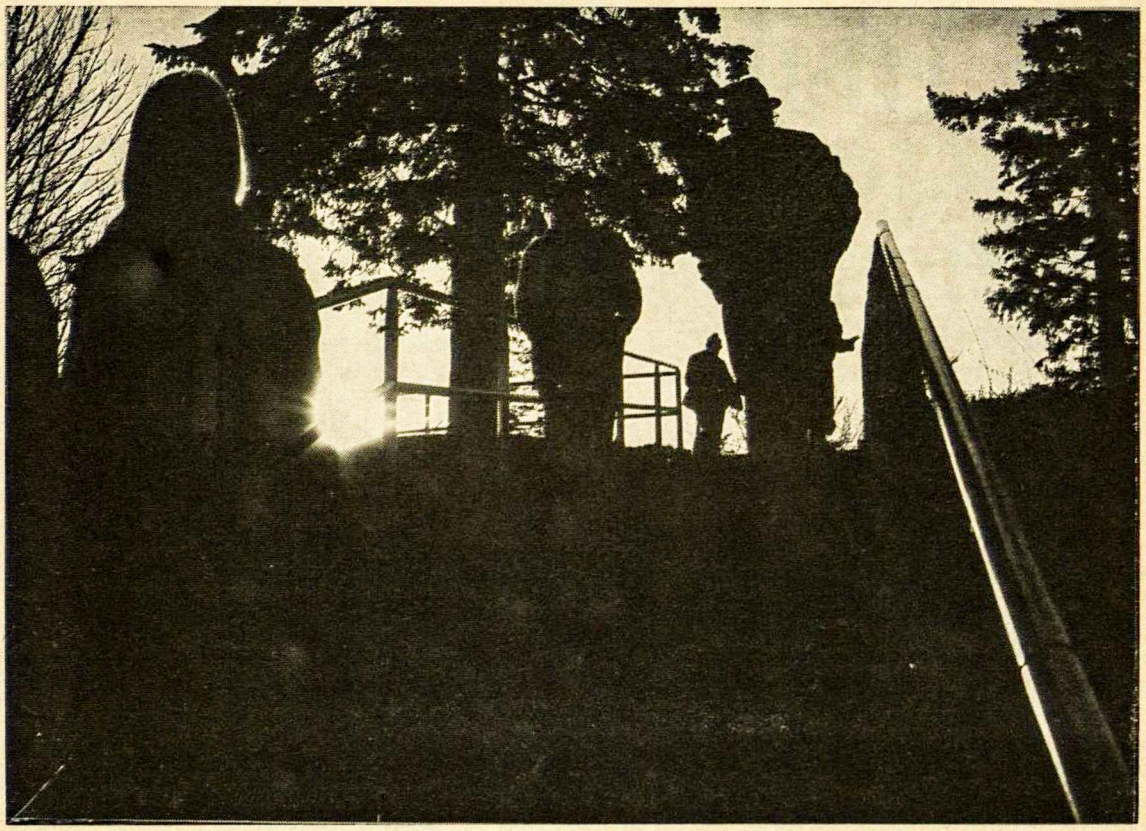

Ant viršutinio laipto stoja
mediniai du vaikai
ir garsiai uosto orą.

Jiems kvepia lapų dūmais, beržais ir saulėleidžiu
o mediniai mano pasakų vaikai
seniai jau mirusio ir pamiršto
dievadirbio išdrožti laisvalaikio metu
sustingę stovi ant aukščiausio laipto.

Nerkite — panerkite jūs savo galvas vandenin
kad nei kaktos nesimatytų.
Tegul jums teka plaukų sruogos veido srovėmis.
Mano mediniai pasakų vaikai
sukibę rankomis jau žengia praeitin.

Kodėl po vandeniu sustingsta kaulai?
Kodėl, kodėl nebejuda pavargę rankos gelmėje?
Kodėl vandens skalaujamas ima trūnyti medis?
Mediniai du vaikai pradingsta
mano pasakų numegzto tinklo reizginy.
Garsų ištroškusioj gelmėj laukimo nebėra.

Živilė Bilaišytė

EX LIBRIS

LAIMĖS LYDĖTOJ KELIONĖJ

Kun. Petras Butkus: **Tautų Šventovėse.** Kelionių įspūdžiai. Išleido "Gintaras", Sydney, Australija, 1970. Kaina: 3.75 dol. Viršelis dail. Evos Kubbos.

Australijoje neseniai iš spaudos išėjo kun. Petro Butkaus kelionių įspūdžiai. Solidi (390 puslapių) knyga, pavadinta "Tautų Šventovėse". Šiais patogaus susisiekimo laikais nesunku keliauti, nesunku aplankyti tolimiausius kraštus — trumpu laiku persiristi per visą pasaulį. Dėl to ir keliauninkų apstu. Šiandien nuolat pilna svečių Australijoje iš Amerikos, Azijos ar Europos. O Australijos saulės prikepintam gyventojui taip pat nieko nereiškia tuojau vartytis Šveicarijos snieguotose kalnų viršūnėse ar Aliaskos pusnynuose. Jeigu jau vienąsyk išdrįsai iškratyti savo piniginę ir vietoj valiutos ten įsprausti kelionės bilietą, tai pilni keliautojui meilės lėktuvai savo galingais sparnais tave visur išnešios...

Taip. Šiandien keliautojų — turistų turime nemaža ir lietuvių. Tačiau nedaug tokių, kokis buvo Sydney (Australijoje) lietuvių kapelionas kun. P. Butkus, kuris prieš trejetą metų apkeliavo beveik visą pasaulį. Bet jis ne vien tik smaguriavo turistiniais malonumais, o keliones užbaigęs, kaip jų rezultatą, tiesiog studijinis, aprašymas lankytų kraštų ir juos matytų istorinių bei meninių turtų — to, kas yra, gal net pasaulinė šventenybė.

Jau pats knygos pavadinimas "Tautų Šventovėse" nusako knygos dominuojantį objektą. Kelionių įspūdžių autorius tų šventovių ypač daug rodo iš antikinio pasaulio —Egipto, Palestinos, Graikijos, Romos. Čia mūsų keliauninkas-piligrimas atranda kiekvienam krikščioniui brangias, paties Dievo įmintas, pėdas, Kristaus vaikščiotus kelius ir takelius. Todėl nenuostabu, kad besiartinantį į tuos kraštus keliauninką apima savotiškas nerimas, mintis skuba greičiau už lėktuvą: "Nerimu ir lūkesčiu man plakė širdis, kai lėktuvas, pasispyręs į Egipto žemę, iš Kairo aerodromo pakilo skristi per plačias dykumas ir tyvuliuojantį Sueso kanalą, kuriuo prieš šešioliką metų buvau plaukęs vykdamas į Australiją. Greitai bėgančios mylios rodė, jog netrukus būsiu virš Jokūbo, kuris 'buvo galingas prieš Dievą' (Prad. 32, 28), žemės Kanaano, kuri buvo duota Abraomui, kai jis, Dievo liepiamas, išėjo iš Uro. Žemės Mozės, į kurią jis vedė klajojančią tautą iš Egipto, žemės Siono ir Judėjos. Spėliojau, kas tai per žemė ta visų žydų tėvynė, iš kurios jie daug kartų buvo varomi ir tremiami romėnų, turkų ir arabų iki mūsų dienų. Ir kartu tylomis džiaugiausi, kad greitai būsiu pačioje jos širdyje —Jeruzalėje, kurią pamatyti troškau nuo pat savo jaunystės ir kuri, šalia kitų pasaulio šventovių ir kultūros centrų, buvo kuo ne pagrindiniu šios mano kelionės tikslu" (39 p.).

Mūsų piligrimas, pasiekęs Jeruzalę, įeina į miestą pro tuos pačius Damasko vartus, pro kuriuos ir Kristus yra ne kartą ėjęs, ir pasuka Jeriko keliu, kuriuo ir Kristus yra keliavęs... Nuostabi pažadėtoji Žemė, stebuklingas Šventasis Miestas!

Toliau besekant kelionių eigą, kuri baigiasi Naujuoju Pasauliu — Amerika, skaitytoją "Tautų Šventovėse" užburia be galo vaizdingas, nuoseklus ir nuoširdus lankomų vietovių aprašinėjimas. Pats skaitytojas pasijunta tarsi besąs šale keliautojo ir pats savo akimi viską stebįs. Šitokio ryškaus atvaizdavimo būdo neteko rasti kituose kelionių įspūdžių leidiniuose. Be to, knygos autorius ypatingai žaviu būdu skaitytojui atsiskleidžia ir savo vidiniu pasauliu, savo kelioniniais pergyvenimais, savo jautria dvasia. Jis, tarsi kokio romano herojus, gyvas ir ryškus, energingas ir dinamiškas, vis geroje nuotaikoje, entuziastingai pasakoja kelionių įspūdžius, plačiai atidengdamas jų esmę ir

pabrėždamas reikšmę. Visai suprantami keliautojo dažnoki iš tolimųjų kraštų mintimi sugrįžimai į savo gimtąją žemę ar tremčiai pasirinktąjį kraštą — Australiją. Kiekvieną jautrų keliautoją lydi ir nostalgija. Užtat ir "Tautų Šventovėse" autorius, šios nostalgijos paliestas, ne kartą prabyla ar tai savo sukurto eilėraščio posmu, ar tai dainelės ritmu.

Bendrai, visoje knygoje apstu kūrybinio — beletristinio ir lyrinio — elemento.

Knyga įdomiai paįvairina gausi fotografinė iliustracija.

"Tautų Šventovėse" ypač rekomenduotina skaityti jaunimui — moksleiviams, studentams. Ji ne vien tik kelionių įspūdžiais įdomi, bet ir naudinga istoriniais bei geografiniais faktais.

Palmė Sl.

PRIE KASTELIO ŠALTINIO

Tik viena šios šventovės (Apolo Parnaso kalne) dalis buvo gerai išsilaikiusi — tik Kastelio šaltinis. Kiekvienas atėjęs į šventyklą melstis, turėjęs nusimazgoti galvą, rankas ir kojas tame kalnų bėgančiame, tyrame Kastelio šaltinio vandenyje, ar net ir visas pasinerti mažame iš akmens iškaltame baseine. Tik po šios apeigos, kuri reiškė apsivalymą nuo nuodėmių, buvo galima toliau žengti į pačią šventyklą ir stoti dievų akivazdoje. Toje šventykloje buvęs ir garsus graikų užrašas "Pažink pats save". Tas šaltinėlis ir dabar čiurlena iš kalnų ir savo tyru vandeniu teikia atgajų ištroškusiam keleiviui.

Stovint prie šio Kastelio šaltinio, man prisiminė ir drumzlinoji Indijos Gango prieupė ir tas vaizdas, kaip brido į ją vyrai ir moterys su visais rūbais, tikėdami ir trokšdami, kad tas šventasis Gango vanduo nuplautų jų nuodėmes. Taip neseniai aš stovėjau ir prie Jordano upės nelabai žavingų šlyno ir molio krantų. Ten kadaise pranašas Jonas ragino visus jo vandenyse nusiplauti atgailos krikštu. O ir pats Išganytojas buvo į ją įbridęs savo krikštui ir savo viešojo gyvenimo pradžios ženklui, nurodančiam, kad jis yra tasai, kuris turėjo ateiti, kad nuo Jordano krantų jis pradės vykdyti savo mesijanišką jį uždavinį. Dabar štai stoviu prie šio tyro Kastelio šaltinio, kuriame jau gilioje senovėje apsiplaudamas žmogus išreiškė vidujinį ilgesį būti apvalytu nuo nuodėmės.

Ar nėra tad bendro ryšio tarp visų tų upių ir šaltinių? Ar vandens apvalančioji savybė nėra visų amžių žmonijos ilgesio išraiška ir siekimas atrasti tokį šaltinį, kuris tikrai turėtų galios nuplauti nuodėmes?

Tas žmonijos ilgesys apsivalyti ir nuskaidrėti ar neranda išsipildymą Kristaus Naujosios Sandaros šaltiniuose — sakramentuose? Jų pradžia yra ne upių vandenys ir kalnuose trykštančios versmės. Tik vienas kalnas — Kalvarijos ir tik viena versmė — ant kryžiaus atvertas Kristaus šonas, iš kurio tekėjo pasaulio atpirkimo kraujas ir vanduo. Tas šaltinis, tekąs iš Kristaus šono, ar tai nėra tikrasis Kastelio šaltinis? Jis turi dievišką galią nuplauti visas nuodėmes — nors jos būtų raudonos, kaip pupuras — kiekvienam kas su nuoširdžiu gailesčiu ir noru naudosis šis atgailos dieviška malonės versme.

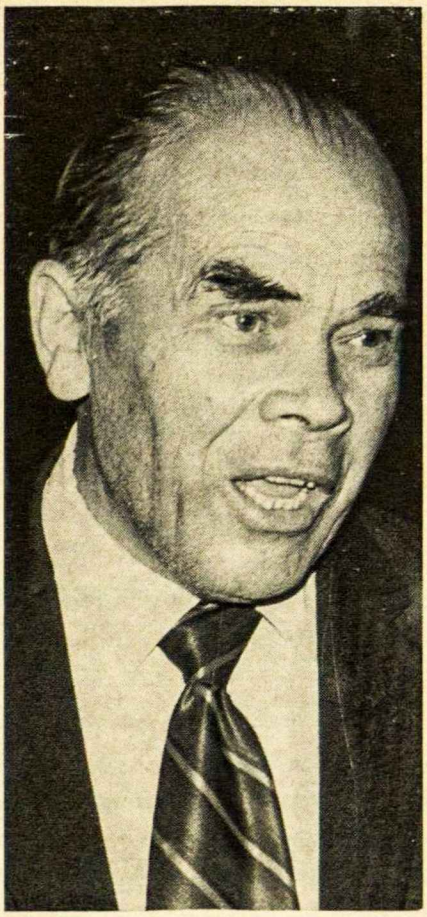

simas sužiedėlis

STASIO ŠALKAUSKIO VARDO PREMIJOS LAUREATAS

Stasio Šalkauskio vardo kūrybos premija 1970 m. buvo suteikta Simui Sužiedėliui. Šią premija skiria Ateitininkų Federacija.

Premijos paskyrimas Simui Sužiedėliui yra džiuginantis įvykis. Tai asmuo, kuris yra atidavęs daug darbo ir kūrybos ateitininkų organizacijai ir Lietuvių tautai.

Simas Sužiedėlis yra labiausiai žinomas kaip visuomenininkas. Ateitininkuose jis aktyviai reiškiasi nuo gimnazijos laikų. Yra buvęs Kauno moksleivių kuopos pirmininkas, dalyvavęs MAS centro valdyboje ir daug pasidarbavęs antrame ateitiinkų kongrese (1925) ir Palangos reorganizacinėje konferencijoje (1927). 1952 m. Simas Sužiedėlis buvo išrinktas Ateitininkų Federacijos vadu. Tose pareigose jis išbuvo net vienuolika metų. Ateitininkijai tai buvo kritiški metai. Jų bėgyje vyko išeivijos įsikūrimas naujoje aplinkoje, kuriai reikėjo pritaikyti ir ateitininkų organizaciją. Simo Sužiedėlio jautrus vadovavimas sutvirtino organizacinius pagrindus, ant kurių ateitininkų veikla galėjo pasiremti ir iki šiol gyvai klestėti.

Lygiai jautriai Simas Sužiedėlis yra pasišventęs ir žurnalistikai, kurią jis pamėgo nuo jaunų dienų. Lietuvoje jis pasižymėjo savo straipsniais apie lenkų užimtą Vilniaus kraštą. Išeivijoje jis ilgus metus redagavo **Darbininko** laikraštį, o šiuo metu redaguoja lietuvių enciklopediją anglų kalba — **Encyclopedia Lituanica.**

Iš profesijos Simas Sužiedėlis yra istorikas. Savo srityje jis yra paskelbęs eilę raštų, liečiančių temas nuo Vytauto laikų iki dabarties įvykių. Tarp išeivijoje išleistų raštų, plačiausiai yra žinomi jo veikalai apie Amerikos lietuvius — **Šv. Pranciškaus lietuvių parapija** (1953) ir **Kunigas Jonas nuo Kryžiaus (Kun. J. Švaigždžio biografija** (1956). Reikia dar pažymėti, kad Simas Sužiedėlis suredagavo antrą Stasio Šalkauskio **Ateitininkų ideologijos** (1956) laidą.

Gal didžiausia Simo Sužiedėlio kūryba yra jo kilni asmenybė. Aišku, tai kūrinys, kurio atžymėti neįmanoma. Simo Sužiedėlio nuoširdus paprastumas ir darbingas krikščioniškas idėjos siekimas yra tikras pilnutinės asmenybės pavyzdys. Jo skaidrus žmogiškumas maloniai nuteikia kiekvieną, kas su juo sueina.

PROF. SIMO SUŽIEDĖLIO ŽODIS STASIO ŠALKAUSKO PREMIJOS ĮTEIKIMO PROGA

"NEREIKIA NUSIMINTI, KRISTUI ESANT VADU"

Esu didžiai dėkingas už dėmesį mano rašytiniam ir organizaciniam triūsui. Jaučiuosi perdaug pagerbtas atžymėjimo, susieto su didžiojo mūsų filosofo ir ateitininkų ideologo Stasio Šalkauskio vardu. Tai nėra kokia mano pasiekta vertybė. Tai nuopelnas mūsų organizacijos, kurioje brendo ir skleidėsi daugelio mūsų dvasinės galios ir ryžtas siekti kilnaus idealo.

Su džiaugsmu prisimenu tolimas dienas, nubėgusias už 50 metų ribos, kai Vilniuje, Aušros Vartų artumoje, įsijungiau į ateitininkų būrį. Organizacijos vardas ir tikslas man jau nebuvo svetimi. **Ateities** pirmuosius sąsiuvinius esu skaitęs dar kaime bepiemenaudamas. Mano mintyse ateitininkai susiliejo su rausvais erškėtėliais gelsvam ramunių dugne. Toks yra buvęs pirmasis **Ateities** viršelis. Koks tat kelias galėjo būti tikresnis, negu tas, kurį ateitininkai rodė, kai palikau ramunių pievas ir melsvus Dzūkijos šilus ir atsidūriau dideliam Lietuvos valdovų mieste? Sakyčiau, tas kelias vedė pro kryžių prie kaimo pirkios ir pro meilę tos žemės, kurios sultys pavirto be atlydos deginančiu krauju.

Atsiradęs kitam dideliam mieste, Kaune, kuriam nelemtis lėmė būti antrąją Lietuvos sostine, užtaikiau ant pirmojo **Ateities** redaktoriaus Prano Dovydaičio, gimnazijos direktoriaus. Jau žinojau jį esant ateitininkijos kūrėju, kuris savo gyvu paveikslu ir traukė ir šaldė — tas karštas lietuvis, uolus krikščionis ir didelis mokslo vyras, visą gyvenimą išlaikęs kaimietišką šiurkštumą, lyg seno beržo žievę. Kas pro ją prasiskverbdavo, ragaudavo pavasariškos sulos — gyvos, kaitrios dvasios. Jis galėjo pasigrožėti savo darbo vaisiais jau po dešimties metų, kai Kauno gatvėmis žygiavo gausios ateitininkų gretos, minėdamos savo sukaktį ir džiūgaudamos atgauta Lietuvos laisve.

Čia dabar minime 50 metų to pirmojo ateitininkų kongreso ir 60 metų organizacijos pradžios. Minime ir nusivokiame, kad organizacijos sukaktis nėra tokia kaip asmens. Peržengęs auksinį savo amžiaus slenkstį, asmuo pajunta pirmuosius prinokusių ir žemėn svyrančių metų ženklus. Ligi to laiko, anot poeto Mykolo Vaitkaus, metai neša žmogų, o toliau žmogus neša savo metus. Ir ta našta kaskart darosi sunkesnė. Kitaip yra su organizacija. Bėgantieji metai visą laiką nešte ją neša, nes ateina vis naujos kartos su jaunom jėgom ir naujais veiklos būdais. Organizacijai nėra pavojaus pasenti, kol nepasensta jos nariai, kol tebėra jie gyvos dvasios.

Jaunas amžius iš prigimties turi gyvą stiprią jėgą. "Tai amžius, kada jaučiamas reikalas žengti pirmyn, kilti, kurti ir aukotis. Dvasia yra veržli aukštiem idealam siekti, valia paslaugi aukotis, širdis kupina jausmų mylėti" (Noble). Jaunas žmogus visa tai gauna iš prigimties, kaip ir grakštų judesį, žvalų žvilgį, dailų lūpų vingį, nuoširdų juoką ir krykštavimą. Ši gamtos dovana gaunama tik aprėžtam laikui, kad valios pastangomis fizinė jaunystė, anot St. Šalkauskio, "būtų paversta dvasios jaunatve", kuri nesiliauja ir niekada nesensta. Kas gi yra toji dvasios jau-

nystė. "Tai niekada nevėstąs širdies troškimas kilnaus ir gero: tai būdo tvirtumas, laužiąs bet kokias kliūtis; tai optimizmas, nepabūgstąs nesėkmės, bet dar tvirčiau imąs pasikliauti gėrio pergale; tai nepalenkiamas tikėjimas galimybe įgyvendinti gėrį savyje ir savo aplinkoje" (Noble parafrazė). Kai ateitininkam statomas toks aukštas idealas, kaip sekimas Kristumi, jis iš tikrųjų atitinka jaunatvės prigimtį bei idealizmą, jos norą aukotis už geresnį pasaulį.

Vis dėlto, nors būtum ir labai gyvos bei veiklios jaunatviškos dvasios, negalima nei mylėti nei aukotis, ko nežinome. **Nihil volitum, nisi praecognitum** — sakoma lotyniškai. Pavyzdžiui, kaip galima būtų mylėti savo tautą ir jai aukotis, jei gerai nepažįstama jos kilmė ir likimas, jos istorija ir gyvenimo būdas, jos kultūra ir kalba. "Kalboje gyvena visi tautos minčių turtai, jos tradicijos, istorija, religija ir gyvenimo dėsniai — visa jos širdis ir siela" yra rašęs Johann Gottfried Herder, vokiečių rašytojas, gyvenęs maždaug prieš pusantro šimto metų Rygoje, Latvijoje, kur vokiečių kalba buvo ištvėrusi gyva nuo kalavininkų laikų XIII amžiuje. Kalba iš tikrųjų yra it kalavijas, kuriuo ginama savo tautos dvasia ir gyvybė.

Ateitininkai tai žinojo nuo pirmųjų savo dienų, kai dar mokėsi rusiškose mokyklose. Jau pirmuose **Ateities** puslapiuose buvo gvildenami kalbos dalykai, skelbiama vasaros metu surinkta tautosaka, rašoma Lietuvos likimo klausimais. Ir dar minėtina: susirinkimuose stengtasi "maskoliškai" nekalbėti. Tai turėtų būti sektinu pavyzdžiu dabarčiai, kai mūsų jaunimo lietuviškas žodis apdumsta, prastėja ir seklėja, apželia nereikalingais svetimžodžiais, nustoja savo lankstumo ir spalvingumo. Jeigu ateitininkų jaunoji karta, kuria organizacija pratęsia savo gyvybę, nustotų lietuviškai kalbėjusi, ji pasidarytų nereikalinga kaip sutelktinė jėga. Nebereikalinga katalikybei, nes jai pakanka kitų organizacijų, ir nenaudinga lietuvybei, nes nebebūtų lietuviška. Ateitininkų organizacija yra tam, kad siektų krikščioniškąjį idealą įgyvendinti savo tautoje. Niekas neturėtų tolinti nuo to tikslo, ir jokia nesekmė bauginti, kaip nėra būkštavę Amerikos laisvės kovotojai, kurie vienoje savo vėliavoje buvo įrašydinę: **Nil desperandum Christo duce!** Nereikia nusiminti, Kristui esant vadu!

RUDUO

— *Juozas Vilaikis*

Žaliam lietaus kalne
sriūvena sutemų ugnys,
Baltu saulės taku
ateina eglės seserys,
Pilkos pievos plotai
ataugdžia dangų nuometu
Verkia vienumon susisupę
išduotos drebulės.
Vasaros vandenų išpraustas
groja švilpyne piemenukas,
Suverstoj vagoj duona
išdygs aušroj pavasario,
Sunkioj arimo nugaroj
sunkiasi pirmgimė šalna.
Pietų pusėn plauks
gervės, lyg jaunamartės,
Pripils dangus tamsos
į apnuogintas karklo rankas,
Gandras lizdo jieškos
išdraskytuose toliuose
Ruduo dainą užgros
vasarai mirties agonijoje.

Jaunystė lydi mus!

PASKUTINĖ MUSĖ

Petras Lapas

"Kaip čia įkritau?" — galvojo nedidelė musė. Apsivertusi aukštielninka sodo baseine, ji spardėsi plonomis kojelėmis ir plūduriavo vandens paviršiuje.

— Dar paskęsi —pagalvojo Kastutė ir skubiai artinosi prie jos.

Bejėgė musė įrėsi vis ne į tą pusę, kur reikėjo, kol Kastutė nepasėmė. Vandens čiurkšlės nubyrėjo Kastutės delnu ir musė mėgino tada atsistoti ant kojų. Bet nepajėgė. Ji keistai krutėjo ir atrodė, kad iš išgąsčio pamiršo kaip vaikščioti.

Buvo jau vasaros pabaiga ir musių vis mažiau buvo matyti sode. Ši bejėgė muselė Kastutei atrodė lyg kažkokia retenybė, mat, jau lapai čežėjo sode, vis dažniau lijo, piktas vėjas lankstė medžių šakas, ūkavo pro durų plyšelius.

Laikydama musę delne, Kastutė nubėgo į namus ir parodė ją Vytui. Abu stebėjo tada, kaip musė ant virtuvės stalo iš lėto, jų stumiama, drebančiomis kojomis, slinko į priekį. Jos kojos atrodė lyg jai perilgos. Musė stengėsi tiesiau atsistoti. Ji šliaužė palikdama ilgą šlapią taką ant stalo paviršiaus.

Vytas apvertė ant stalo stovėjusią stiklinę ir, paguldęs ją, pastatė musės take. Musė sustojo prie stiklo briaunos. Ji vengė ar tingėjo pasikelti net ant to stiklo storumo slenksčio ir todėl pasuko į šoną. Vytas tada suko stiklinę vis į ten, į kur vilkosi šlapia ir išvargusi musė.

Pagaliau, lyg tas slenkstis būtų jos didžiausia, bet neišvengiama kliūtimi, musė sustojo. Ji nusikratė drėgnus sparnelius ir sukaupusi jėgas pradėjo kopti slidžia stiklo briauna.

Vaikai, kartais tai piršteliu bakstelėdavo, tai šiaip jai padėdavo kol musė neatsirado stiklinės viduje. Tada Vytas pastatė stiklinę daugnu į viršų ir su pasigėrėjimu, spindinčiomis akimis, sekė musės pajudėjimus. Jie žiūrėjo į ją, lyg muziejuje, pro stiklą.

Pavargusi, lyg po didelio darbo, lyg po pergalės, musė tupėjo viduje ir ilsėjos. Ji ilgai nejudėjo.

Lauke prie durų kažkas suunkstė ir pradėjo nagais krapštyti duris.

— Tai Sirka — pasakė Vytas.

Vaikai paliko musę ant stalo, atidarė duris ir pradėjo žaisti su Sirka. Sirkai to tik ir tereikėjo. Jis visuomet buvo pasiruošęs krėsti pokštus su vaikais —netaip kaip Niurka.

Niurka, lyg laukinė katė, ilga, su rusvu kailiuku ir tamsiu veideliu, nebuvo vaikams draugiška. Ji nepakentė ir Sirkos. Kartu ji nepakentė ir to nuolatos besikeičiančio vaikų ūpo. Jų staigių judesių ji bijojo. Jų meilės išraiškų vengė. Išskyrus, kai buvo alkana. Tuomet ji landžiojo tarp kojų, meilinosi, kad gavus geresnį kąsnelį. Bet pavalgiusi ji dingdavo — rūsyje ar sode. Viena, krūmuose ar ant medžio šakos, liūdnomis geltonomis akimis, ji Sirkai pavydėjo vaikų draugystės.

Sirka su vaikais dabar virtuvėje kėlė didelį triukšmą. Šeimininkė tada atidarė duris ir išprašė visus į lauką. Sirka, Kastutė ir Vytas išbildėjo ir, pamiršę musę ant stalo, žaidė ir juokėsi lauke be paliovos.

Musė po stiklu pradėjo krutėti. Pailsėjusi, ji apsivalė sparnus kojelėmis, po to, akis, ir nustebo pamačiusi ją supantį keistą stiklinį gaubtą... Ji prisiartino prie jo ir pradėjo laipioti sienomis ir lubomis. Ilgai ieškojusi bent mažo plyšelio, ji nete-

ko kantrybės, pradėjo plasdenti sparnais, zirzti ir vis dažniau atsitrenkti į šviesos spinduliais perkirstą jai nematomą sieną. Tada ji krisdavo žemyn, ilsėjosi ir vėl su įtužimu daužėsi į stiklą.

Išlavinta klausa Niurka net iš kito kambario išgirdo jai pažįstamą zirzėjimą.

Jos ausys pagavo garsą. Jos žandai pradėjo net drebėti ir tada, įslinkusi virtuvėn, lanksčiu šuoliu ji užšoko ant stalo.

Dvi geltonos akys įsismeigė į musę. Musė suvirpėjo. Ji pakilo ir vėl daužėsi savo kalėjime. Niurka stebėjo išsigandusią musę. Viena kojute ji palytėjo stiklinę. Niurka išorėje, musė — viduje: abu stengėsi dabar savaip išspręsti įtemptą padėtį.

— Niurka! —sušuko šeimininkė. — Ką darai?

Gerai žinodama kas jai uždrausta, Niurka nušoko nuo stalo. Bet žingeidumas ir musės zirzėjimas ją gundė. Kai šeimininkė nusisuko, ji vėl užšoko ant stalo ir vėl letena palietė stiklinę. Stiklinė kryptelėjo ir vos neapsivertė.

Niurka atšoko, bet jau drąsiau puolė stiklinę.

Tuo pačiu laiku, kai atsidarę durys ir pasirodė išraudę Vyto ir Kastutės veidai, stiklinė apsivertė, krito ir triukšmingai sudužo ant grindų.

— Niurka!!! — ją puolė jau net trys balsai.

Katė sustingo. Kažkas nuzvimbė durų link. Niurka, kaip strėlė, šovė lauk ir pasislėpė krūmuose. Jos geltonos akys sekė vaikus.

Vytas ir Kastutė stovėjo tarpduryje. Jie žiūrėjo į grindis. Jie girdėjo piktą motinos balsą, renkamų šukių čežėjimą ant grindų. Jų musė šovė į jau mirštantį rudenio geltoną, išretėjusį orą.

— Telaksto. — pasakė Vytui Kastutė.

— Kiek dar dienų? Kiek jų liko... iki pirmos šalnos... Kiek jų? — ir su Vytu ji įėjo į vidų išklausyti motinos barimų.

Eini
Sprendi
Ieškai
Randi
— Džiaugsmas!

Rita Čepulytė

Mirštantys žmonės
Be tėvų palikę vaikai
Sudaužyti miestai
Ir išdegę miškai....
Milijonai ten miršta
Krinta negyvi
Kitiems jau nebėra maisto
Jie miršta alkani...
Kada gi žmonės mes susiprasim?
Juk karo nereikia,
Karas naikina
O mes norime kurt!

Andrius Ambraziejus

ŽMOGUS

Sėdi prie medžio senas žmogus,
Susiraukęs, sulinkęs ir žilas,
Susimastęs galvoja apie jaunystės dienas,
Kai širdis po mėlynus dangus keliavo
Kai plakė su džiaugsmu skaisčiu.

Dabar gi jis vienas...
Kas jam padės dar?
Gal Jūs?

Eglė Šukytė

Žaibas trenkė į žemę
bežaliuojantį medį.
Neištvėręs iš skausmo
tvirtas kamienas
surikęs skilo.
Smūgis smarkus, apskaičiuotas
greitas, švarus.
Likučiai šventąją ugnį maitina...

Rita Čepulytė

korespondencijos

VASAROS STOVYKLA CALIFORNIJOJE

Los Angeles moksleivių ateitininkų Mačernio kuopos nariai 1970 m. vasarą stovyklavo Santa Barbaros Isla Vista priemiestyje, kur neseniai buvo buvę studentų riaušės ir degęs "Bank of America" pastatas. Stovyklai vadovauti atvyko du šaunūs vyrai iš Rytų: Algis Puteris, MAS Centro valdybos pirmininkas iš Toronto ir Rimas Juzaitis iš Philadelphijos. Jiedu pervažiavo automobiliu visą kontinentą, patyrė daug džiaugsmų ir vargų, tik gailėjosi, kad neteko pas mus įkvėpti tikro, gryno smogo. Mūsiškė Daina Kojelytė irgi atskrido iš Rytų — iš Dainavos stovyklos.

Stovykloje atsiradome sekmadienį. Stovyklavietė vadovų akyse buvo rojus, man gi — šėtono dovana. Buvome apgyvendinti apartamentuose ir apsupti apartamentų. Ieškodami gamtos, turėjome eiti į pajūrį, kuris prieš metus buvo užpiltas alyva, arba į beisbolo aikštę. Kiekvienas būrelis buvo apgyvendintas puikiuose butuose su salionais, keliom išvietėm, virtuvėm, sofom, kilimais. Mūsų būrelį sudarė trys stovyklautojai, tad aš turėjau atskirą kambarį su dviguba karališka lova.

Tačiau stovykla buvo nuostabiai gera. Tai vadovų nuopelnas. Neturėjome nei rūkymo, nei gėrimo problemų, su kuo susidūrė (labai rimtai) kita Los Angeles jaunimo dalis, stovyklavusi kalnuose.

Daug energijos pareikalaudavo ryto mankšta, bet ją atgaudavome valgykloje. Ponios Raulinaitienė ir Žmuidzinienė paruošdavo labai puikius pusryčius. O valgyti galėjo kas kiek norėjo. Ryto maldos, pravestos kapeliono kun. R. Kasponio, buvo trumpos ir labai įdomios. Kambario sutvarkymui laiko turėjom pakankamai. Kartais jo likdavo ir pabablinėti. Man patikdavo mesti apelsinų žieves į mergaičių kambarius.

Kai pradėdavome dirbti, dirbdavome rimtai. Jaunučiai kasdien turėdavo praktiškų darbelių užsiėmimus: dažė akmenis, statė gipso salas, piešė. Turėjo ir pasikalbėjimus.

Mes, moksleiviai, kasdien turėdavom po paskaitą. Paskaitininkai — Algis Puteris, Rimas Juzaitis, V. Jatulienė, kun. R. Kasponis, I. Raulinaitienė. Kai kada ir mes pabandydavome savo sugebėjimus praktiškuose darbeliuose.

Baigę pusdienio darbus, susirinkę į kambarį dainuodavome. Akordeonu pritardavo R. Juzaitis. Mielai dainuodavome, bet dar mieliau skubėdavome į valgyklą pietums. Žinojome, kad pietūs irgi bus skanūs.

Per vakarienę dalinasi dienos įspūdžiais Rasa Arbaitė, Vincas Skirius, Rasa Kojelytė, Julius Jodelė, Rima Jodelytė ir Irena Leonavičiūtė.

Po pietų pasiilsėję, eidavome maudytis. Baseinu galėjo naudotis ir kiti žmonės. bet kai pamatydavo mūsų būrį ateinant, jie pasišalindavo. Mes tik to ir tenorėjome. Smagiausi maudymosi momentai, kai į vandenį įmesdavome vadovą, Vin-

cą ar mergaitę. Porą kartų maudytis ėjome ir į vandenyną. Bet smėlis smaluotas ir vanduo šaltas. Tačiau trys programos dalys mums prie vandenyno pavyko: smėlio skulptūrų darymas, sporto varžybos ir partizanų vakaras.

Pasibaigus maudymuisi, paprastai būdavo Šv. Mišios. Jos buvo trumpos, kapeliono žodis įdomus, ir visi jas noriai lankėme. O vakarienės metu pasidalindavo dienos įspūdžiais.

Vakarinėse programose pasirodydavo visi stovyklautojai. Turėjome tradicinį kaukių vakarą, savos kūrybos skaitymą ir literatūros vakarą. Vadovai labai norėjo, kad literatūros vakaras rimtai praeitų, bet stovyklautojai nebuvo gerai pasiruošę. Daug humoro buvo savos kūrybos vakare, kad net vadovams šonai trūko iš juoko.

Gerai pasisekė partizanų vakaras prie vandenyno. Visi išlaikėme, kaip pridera, rimtą nuotaiką. Iškilmingai ėjome nuo kapo prie kapo, giedodami partizanų dainas ir pasiklausydami skaitomų minčių.

Aišku, kasdien sportuodavome. Visiem patiko komiškas sportas, tačiau visi labiausiai mėgo tinklinį. Didžiausį susidomėjimą sukėlė stovyklos rungtynės prieš vadovus. Mes išrikiavome pačius pajėgiausius tinklininkus: Ireną Leonavičiūtę, Audrę Kazakevičiūtę, dvi Rasas — Arbaitę ir Kojelytę, Vidą Jodelytę ir Liną Kojelį. Priešininkų komandą sudarė kunigėlis, Algis, Rimas, Irena R., ir Daina. Kovojome labai atkakliai, bet vadovybė laimėjo. Laimėjimą nulėmė Algis.

Taip ir baigėsi mūsų maža stovyklėlė. Paskutinę dieną buvo išdalintos premijos: pavyzdingiausi stovyklautojai — Jūratė Raulinaitytė ir Jonas Žmuidzinas, pavyzdingiausi būreliai — Vorai ir Nykštukės, sporto laimėtojai ir nuotaikingiausi stovyklautojai — Irena Leonavičiūtė ir Linas Kojelis. Sugiedoję Ateitininkų himną išvykome. Neatsisveikinome, nes visi vykome į tą pačią pusę.

Visa Californijos stovykla prie Ramiojo Vandenyno.

A. STULGINSKIO KUOPA
Hamilton, Ontario

Hamiltono Moksleivių Ateitininkų Aleksandro Stulginskio kuopa šių metų veiklą pradėjo rugsėjo 11 d. p. p. Butkevičių namuose. Nariai išpildė dvi anketas, kuriomis valdyba pasinaudojo įdomiau suruošti ateinančių metų veiklą.

Sekmadienį rugsėjo 13 d. oficialiai pradėjom veiklą su Šv. Mišiomis 11 v. r. Po Mišių valgėm pusryčius ir šių metų kuopos pirmininkas pristatė valdybą: Lina Verbickaitė — globėja, Kęstutis Šeštokas — pirmininkas, Audra Gimžauskaitė — sekretorė, Roma Seniūnaitė — korespondentė, Siga Butkevičiūtė— socialinių reikalų vedėja, ir Nina Bubnytė — narė.

Rugsėjo 20 d. buvo iškyla arkliais jodinėti. Dalyvavimas buvo gausus. Po jodinėjimo buvo užkandžiai netolimam parke, o vėliau — žaidimai.

Tikimės, kad šiais metais įsijungimas bus skaitlingas ir veikla įdomi.

Jonas Trumpickas

NAUJA VALDYBA
Worcester, Mass.

1970 m. rugsėjo 16 d. įvyko Worcesterio moksleivių Stasio Šalkauskio kuopos pirmas susirinkimas po vasaros atostogų. Per šį susirinkimą buvo išrinkta nauja valdyba: pirmininkė Onilė Vaitkutė, vicepirmininkas Edvardas Meilus, iždininkė Zita Babickaitė, sekretorė Asta Dabrilaitė.

Šių metų spalio mėn. 10 ir 11 d. įvyko Ateitininkų studijų diena Worcesteryje.

Asta Dabrilaitė

ATEITIES 1970 METŲ TURINYS

STRAIPSNIAI

Abromaitytė, Rita: Tikėjimo reikšmė ar nereikšmė 140
Aštuntasis Ateitininkų Kongresas . . . 21
"Ateityje" prieš 15 metų 23
Barzdukas, Stasys: Atiduodu tai, ką pats gavau 299
Dagys, Kazimieras: Anti-intelektualizmas Studentų Ateitininkų Sąjungoje . . 165
Dainora J.: Kodėl rašau lietuviškai . . 149
Damušis, Dr. Adolfas: Jauna krikščioniškoji asmenybė — tautos viltis : . . 292
Deksnys, Vysk. Antanas: Kristaus kvietimas ateitininkams 301
Esame viena šeima 7
Indreikaitė, Aldona: Neramios dvasios jaunime 169
Yla, Kun. Stasys: Ar būsim po Kongreso geresni ateitininkai? 296
Jasaitis, Domas: Būkime Dievo mūrininkais 306
Keblys, Kęstutis: Turtingi esame poetais . 209
Kijauskas, S.J., Gediminas: Velykos šiandieną 66
Kojelis, Juozas: Ateitininkai Vilniuje . . 244
Krokys, B.: Esame viena šeima . . . 116
Kutkutė, Kristina: Menas — Quo vadis? 252
Palmyra, Sesuo M.: Ar jaunimas šaukiamas? 146
Pikūnas, Justinas: Ateitininkijos metams prasidėjus 43
Pikūnas, Dr. Justinas: Inteligentas ir jo uždaviniai 199
Ramojus, Vladas: Lietuvos rezistencijos kelias 34
Razgaitis, Antanas: Kas dabar svarbu sąjungoje? 162
Sužiedėlis, Dr. Antanas: Ateitininkas gyvenime 261
Sužiedėlis, Eligijus: Tarp susipratimo ir pasimetimo 99
Sužiedėlis, S.: Pirmyn idealų keliais! . . 238
Šalpos Fondas — pagrindas veiklai (pašnekesys 70
Šeškevičius, Kun. J.: Apie kongresus, fondus, misijas ir kita 137
Šio mėnesio moksleivių susirinkimo tema 18
Šulcas, Jonas: Mūsų lūkesčiai 74
Šulcas, Kun. Jonas: Jaunuoli, ko sieki? . 112
Šv. Tėvo sveikinimas 290
Vaškevičius, Jonas: Meilė — vienos krypties gatvė 44
Vaišnora, MIC, J.: Jaunųjų korpusai artimui 40
Zailskaitė, Aldona: Peržengus jauno literato kryžkelę 151

ĮVYKIAI IR ŽMONĖS

Aštuntasis Ateitininkų Kongresas . . . 325
Ateitininkai be kunigų (pašneksys) . . 104
Ateitininkų Federacijos posėdis . . . 135
Baužaitė, Indrė: Dienoraštis iš moksleivių stovyklos, Wasaga, Kanadoje . . 312
Dambriūnas, Antanas: Antanas Sabalis apie veiklą 88
Didelių darbų angoje 130
Gaižiūnaitė, Dana: Kursų įvertinimas . . 90
Jasaitis, Domas: Pranas Dielininkaitis . . 271
Juodvalkytė, Eglė: Pašalietės įspūdžiai iš Aštuntojo Ateitininkų Kongreso . . . 338
Jubiliejinis Kongresas, Bad Woerishofen, Vokietijoje 206
Juozevičiūtė, Jūratė: Prisiminus Aleksandrą Stulginskį 2
Kojelytė, Daina: Žiemos kursuose Dainavoje 79
Pakalniškis, Aleksandras, Jr.: Kelionė į kursus 77
Pradžioje žodis — pabaigoj pinigai . . 321
Pakeliui į Kongresą (pašnekesys) . . . 109
Sušinskaitė, Danutė: MAS kursai Dainavoje 85
Sužiedėlis, Prof. Simas: "Nereikia nusiminti Kristui esant vadu" 345
Šaulytė, Augusta: Įspūdžiai iš prieškongresinės stovyklos 309
Vainius, Jonas: Moksleivių stovykla Neringoje 316

PROZA

Lapas, Petras: Mediniai husarai . . . 47
Lapas, Petras: Paskutinė musė 348
Vilaikis, Juozas: Stalas 173

Moksleiviai

Bakanas, Vytenis: Mano mėgiamiausias sportas 122
Bandžiulis, Vytas: Mano radijas . . . 121
Bandžiulytė, Elytė: Pieštukas 53
Grybauskaitė, Laimutė: Gyvenimas . . . 118
Juozapavičiūtė, Dainora: Jaunimas šiandien 280
Kelionė kitan pasaulin 156
Kisielius, Petras: Ką mes pagavom . . 185
Kojelis, Linas: Į Žygį už "Ateitį" . . . 25
Kuprys, Jonas: Nepaprasta kelionė į Dainavą 180

Pakalniškis, Aloyzas: Rašytojas kare . . 54
Pakalniškis, Aloyzas: Sapnas 123
Pakalniškis, Aloyzas: Šnipai 186
Pakalniškis, Aloyzas: Į linksmybes patekus 277
Palionis, Edmundas: Bangos nunešė . . 185
Pocauskaitė, Rūta: Jeigu turėčiau 100,000 dolerių 93
Stončiutė, Danguolė: Bala 176
Surdokas, Linas: Pasaulėžiūra 282
Šaulytė, Augusta: Įspūdžiai iš kelionės į Lietuvą 182

POEZIJA

Bilaišytė, Živilė: Vėjas 183
Bilaišytė, Živilė: (Vasara, 1969) . . . 337
Bilaišyte, Živilė: Saulė jau slysta . . . 337
Bilaišytė, Živilė: Ant viršutinio laipto . 341
Bogutaitė, Vitalija: Žuvis ir duona . . 208
Bogutaitė, Vitalija: Lietus ir laikas . . 213
Bogutaitė, Vitalija: Likimas 213
Bradūnas, Jurgis: Išganymas 69
Bradūnas, Jurgis: Nugarmėjo lyg akmens 91
Bradūnas, Kazys: Prie stebūklingo medžio 215
Bradūnas, Kazys: Jaunystė 215
Bradūnas, Kazys: Kad nebūtum viena . 216
Brazdžionis, Bernardas: Žibintai . . . 216
Brazdžionis, Bernardas: Malda vakario vėjo 219
Brazdžionis, Bernardas: Poezija 219
Edva: Laiškas Vytautui Mačerniui . . 17
Gabija J.: Kaukuolė 307
Gaidžiūnas, Kęstutis 168, 300
Girniuvienė, Mirga: Rauda 220
Girniuvienė, Mirga: Vestuvės 221
Jasaitytė, Jūratė: Kojas pjausto . . . 158
Jasaitytė, Jūratė: Ieškynė 187
Jasmantas, Antanas: Prisikėlimas . . . 221
Jasmantas, Antanas: Veronika 222
Jasmantas, Antanas: Juodbruvė mergaitė . 222
Juodvalkytė, Eglė 268, 274, 276
Jūratė: Tarp skraidančių snaigių . . . 92
Jurgita, Sesuo M.: Emaus 19
Lapas, Petras: Teatras 19
Lapas, Petras: Rytmečio elegija . . . 138
Nyka-Niliūnas, Alfonsas: Sidabras . . . 228
Nyka-Niliūnas, Alfonsas: Džiaugsmingos laidotuvės 230
Nyka-Niliūnas, Alfonsas: Mirusieji angelai 227
Prižgintaitė, Aldona: Aš gyvenu . . . 6
Prižgintaitė, Aldona: Aš gyvenau . . . 6
Sadūnaitė, Danguolė: Ankstyvas pavasaris 230
Sakalas, J.: Motina 144
Smalinskaitė, Aida: Balandžio pirma diena 117
Staškevičiūtė, Aida: Balandžio pirma diena 117
Staškevičiūtė, Regina: Gyventi . . . 158
Sušinskas, Kęstutis: Belaukiant saulės . . 90
Sušinskas, Kęstutis: Vaidyba 103
Švabaitė - Gylienė, Julija: Rožių augintojai 233
Švabaitė - Gylienė, Julija: Nieko labiau nenorėčiau 233
Švabaitė - Gylienė, Julija: Nėra pasakų laikrodžio 232
Švabaitė - Gylienė, Julija: Aš esu Tavo žaislas 232
Švėgždaitė, Laima: Jau praėjau ašaras . 235
Švėgždaitė, Laima: Aš Tave atsimenu . 236
Švėgždaitė, Laima: Kryžiai 236
Vilaikis, Juozas: Pavasario rytas 113
Vilaikis, Juozas: Ir nupjovė 144
Vilaikis, Juozas: Ruduo 347
Živilė: Sapnas 93

Moksleiviai

Ambraziejus, Andrius: Mirštantys žmonės . 349
Braciutė, Bernadeta: Brendimas . . . 281
Čepulytė, Rita: Smėlis 184
Čepulytė, Rima: Eini 349
Čepulytė, Rima: Žaibas trenkė 349
Jankauskas, Saulius: Žiema stovykloje . 29
Lakaitė, Rasa: Važiuosim 178
Kisieliūtė, Jolita: Jūra 181
Kregždytė, Giedra: Kodėl? 177
Krokytė, Jūratė: Gyventi 56
Oniūnaitė, Rūta: Moksleivi! 159
Pacytė, Sigita: Naktis 178
Stankutė, Danutė: Meilė 120
Staškevičiūtė, Regina: Viduržiemio vakaras . 27
Šilkaitis, Edmundas: Jis buvo didelis . . 184
Šukytė, Eglė: Žmogus 349
Veselkaitė, Karolė: Mano gyvenimas . 120

VEDAMIEJI

Amžinieji vergai 1
Ar lankyti universitetą 33
Nuodeguliai ir kibirkštys 65
Kongresas ar smūgis? 97
Visų šalių moterys, vienykitės! . . . 129
Sau ar kitiems? 161
Jubiliejus ir kryžkelė 194
Jaunimo Kongresas — ne už kalnų . . 258
Tuščios kalbos — vėjams 289
Metams besibaigiant 323

EX LIBRIS

Brazdžionio "Poezijos Pilnatis" . . . 154
Palmė Sl.: "Alioša, ko tu žliumbi?" . . 10
Palmė Sl.: Laimės lydėtoj kelionėj . . . 342

ALp(LKA)1786
1970, Nr.10

90.725.337